

РЕШЕНИЕ
31.10.2024

Зеленодольск
шәһәре

КАРАР
№ 427

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советының 2023 елның 28 декабрдәгә 365 номерлы карары белән расланган, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында

«Зеленодольск муниципаль районының архитектура һәм шәһәр төзелеше сәясәте идарәсе» МБУ житәкчесе П. Н. Сергеевның Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен раслау турында мәгълүматын тыңлаганнан һәм фикер алышканнан соң, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 32 статьясы, 2003 елның 6 октябрдәгә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, жәмәгәтчелек белән фикер алышулар нәтижәләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советы **карап кылды:**

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советының 2023 елның 28 декабрдәгә 365 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә түбәндәгә үзгәрешләрне әлеге карарга кушымта нигезендә кертәргә.

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасының (<http://pravo.tatarstan.ru>) хокукый мәгълүмати рәсми порталында һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) мәгълүмати сайтында бастырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны законлылык, хокук тәртибе, регламент һәм депутат этикасы буенча даими комиссиягә йөкләргә.

**Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы,
Советы рәисе**

М. П. Афанасьев

**«САУФ-ГРУПП»
ЖАВАПЛЫЛЫГЫ
ЧИКЛӨНГӨН
ЖӘМГЫЯТЬ**

РФ, Татарстан Республикасы;
420080, Казан шәһәре,
Ибраһимов ур., 32А й.; 4 оф.
Тел. +7 (917) 919-40-45;
E-mail: south-groupp@mail.ru
ИНН/ КПП 1658230816/165801001
ОГРН 1211600015164

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗЕЛЕНДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«БИШНӘ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ
ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӘРЕ
(үзгәрешләр кертү)**

1 нче том

**ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӘРЕН
КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ ҺӘМ АҢА ҮЗГӨРЕШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ**

2024 ел

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӘРЕНЕҢ ДОКУМЕНТЛАР СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Бишнә авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре документлары составына түбәндәгеләр керә:

Кереш

1. Составындагы текст өлеше:

-1 нче том. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм үзгәрешләр кертү тәртибе;

-2 нче том. Шөһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шөһәр төзелеше регламентлары.

2. Составындагы график өлеше:

-Шөһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

-Шөһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

ЭЧТӨЛӨК

КЕРЕШ	6
I КИСӘК. ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРӨН КУЛЛАНУ ТӨРТИБЕ, ЖИРДӨН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРӨНӨ ҮЗГӨРЕШЛӨР КЕРТҮ ТӨРТИБЕ	7
I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр	7
1 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кулланыла торган төп төшенчәләр	7
2 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең кереш нигезләре, роле һәм составы	9
3 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы	10
4 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең үз көченә керүе	11
5 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен бозган өчен жаваплылык	11
II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдөн файдалануны һәм төзелеш алып баруны жайга салу турында нигезләмәләр	11
6 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре	11
7 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектын эзерләү буенча комиссия	12
8 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр	13
9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану	13
III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан жир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр	14
10 статья. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төрләрен үзгәртү тәртибе	14
11 статья. Жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объекттыннан файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт биерү тәртибе	14
12 статья. Капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт биерү тәртибе	15
IV БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документацияләрен эзерләү турында нигезләмәләр	15
13 статья. Территорияне планлаштыру документацияләренә гомуми таләпләр	15
V БҮЛЕК. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгәтьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткөрү турында нигезләмәләр	17
14 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгәтьчелек белән фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү буенча гомуми нигезләмәләр	17
VI БҮЛЕК. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту турында нигезләмәләр	17
15 статья. Жирдөн файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр керту тәртибе	17
VII БҮЛЕК. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары	22
16 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	24
17 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар	28
18 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр	28
III КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ	29
VIII БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламентлары	29
19 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы	29
20 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары	31
20.1. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре	31
20.2. Индивидуаль торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)	34

20.3. Аз катлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2)	38
20.4. Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзелеше регламенты	41
20.5. Инженерлык инфраструктурасы (И)зоналарының шәһәр төзелеше регламенты	46
20.6. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының (СХ2)шәһәр төзелеше регламенты	48
20.7. Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының(СХ4) шәһәр төзелеше регламенты	49
20.8. Рекреацион билгеләнештәге зоналарның(Р2) шәһәр төзелеше регламенты ...	52
20.9. Ял, туризм һәм спорт объектлары зоналарының(Р3) шәһәр төзелеше регламенты	54
20.10. Зиратлар урнаштыру зоналарының(СН1) шәһәр төзелеше регламенты	55
20.11. Калдыклар белән эш итү зоналарының (СН2)шәһәр төзелеше регламенты ..	58
21 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган жирләр	59
22 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр	59
23 статья. Жирлөрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре	60
IX БҮЛЕК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү.....	62
24 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү	62
24.1. Гомуни нигезләмәләр.....	62
24.2. Су белән тәмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары	64
24.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр бие саклау полосалары	64
24.4. Электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары	67
24.5. Линия һәм элемент корылмаларының саклау зоналары	68
24.6. Электр тапшыру линияләренең санитар арасы.....	70
24.7. Газүткәргечләрнең һәм газ белән тәмин итү системаларының саклау зоналары	70
24.8. Газүткәргеч бүлүнең саклау зоналары һәм минималь ераклык зоналары.....	71
24.9. Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары.....	73
24.10. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл бие полосалары	74
24.11. Аэродром яны территорияләре.....	75
24.12. Металл булмаган файдалы казылмалар ятмалары.....	80
25 статья. Махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү	82
26 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү	82
IX БҮЛЕК. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенең рөхсәт ителә торган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре	84

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре (алга таба – Кагыйдәләр)- 2004 елның 29 декабрәндәгә 190-ФЗ номерлы Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексы, 2001 елның 25 октябрәндәгә 136-ФЗ номерлы Россия Федерациясенәң Жир кодексы, 2006 елның 04 декабрәндәгә 200-ФЗ номерлы Россия Федерациясә Урман кодексы ; 2006 елның 03 июнендәгә 74-ФЗ номерлы Россия Федерациясә Су кодексы , 2003 елның 6 октябрәндәгә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон , РФ Хөкүмәтенәң 2020 елның 13 мартындагы «Шәһәр төзелешә эшчәнлеген мәгълүмати тәмин итү турында» 279 номерлы карары, 2004 елның 28 июлендәгә «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы ,Татарстан Республикасы «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы,Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставы, Зеленодольск муниципаль районы Советының 2018 елның 29 октябрәндәгә «Татарстан Республикасы «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлегендә гавами тыңлауларны (жәмәгәтьчелек белән фикер алышуларны) оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында» 337 номерлы карары ,Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Бишнә авыл жирлегә советының 2022 елның 24 мартындагы «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлегә» муниципаль берәмлегендә гавами тыңлауларны (жәмәгәтьчелек белән фикер алышуларны) оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында» 73 номерлы карары нигезендә, «ГК - ГРУПП» ЖЧЖ тарафыннан эшләнгән шәһәр төзелешен зоналаштыру документы

Кагыйдәләрне әзерләгәндә шулай ук Зеленодольск муниципаль районының һәм Зеленодольск муниципаль районы «Бишнә авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенәң норматив хокукый актлары нигезләмәләре, муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелешә үсешенәң төп юнәлешләрен билгеләүчә башка документлар исәпкә алына.

Әлеге Кагыйдәләр территорияль зоналарны, шәһәр төзелешә регламентларын, әлеге Кагыйдәләрне куллану һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибен гәмәлдәгә законнар, жирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый актлары нигезендә билгели, муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне саклап калу, физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокукларына ия булучыларның хокукларын һәм законлы мәнфәгәтьләрен тәмин итү өчен шартлар тудыру максатларында, шулай ук инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан рәхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясен нәтижәле файдалану шартларын тудыралар.

I КИСӘК. ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРЕН КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ, ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӨРЕНӘ ҮЗГӨРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

I БҮЛЕК. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә кулланыла торган төп төшенчәләр

Өлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объекттыннан рөхсәт ителгән файдалану төре – жир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объекттыннан файдалануның мөмкин булган ысулы. Жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп, шартлы рөхсәт ителгән, ярдәмче төрләрен үз эченә ала һәм жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә дәүләт сәясәтен эшләү һәм норматив-хокукий җайга салу функцияләрен башкаручы федераль башкарма хакимият органы раслаган классификатор нигезендә билгеләнә.

жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре -жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә торган, алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган төрләре. Жир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалануның төп яки шартлы рөхсәт ителгән төре урынына рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрен куллану мөмкин түгел. Рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре шәһәр төзелеше регламентлары составында санап чыгу нәтижәсендә яисә жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторында рөхсәт ителгән файдалануның төп яисә шартлы рөхсәт ителгән төрен тасвирлаганда рөхсәт ителә;

шәһәр төзелешен зоналаштыру - территориаль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында муниципаль берәмлекләр территорияләрен зоналаштыру;

шәһәр төзелеше регламенты – жир кишәрлекләре өстендә дә һәм астында да бертигез урнашкан һәм аларны төзү процессында һәм капиталъ төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә файдаланыла торган тиешле территориаль зона чикләрендә билгеләнгән жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре, жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең , капиталъ төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрлары, жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү, шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата, тиешле территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль ирешүенең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре күздә тотыла;

капиталъ төзелеш объектларын капиталъ ремонтлау (линия объектларыннан тыш) - бинаның ныклығын тәэмин итә торган төзелеш конструкцияләреннән тыш, капиталъ төзелеш объектларының төзелеш конструкцияләрен яки шундый конструкция элементларын алыштыру һәм (яки) торгызу һәм капиталъ төзелеш объектларының инженер-техник тәэмин итү системаларын һәм инженер-техник тәэмин итү челтәрләрен яки аларның элементларын алыштыру һәм (яки) торгызу, шулай ук бинаның ныклығын тәэмин итә торган төзелеш конструкцияләренең аерым элементларын шундый ук яки

күрсәтелгән элементларны башка яхшырак күрсәткечлөргә алмаштыру һәм (яки) торгызу;

Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектын эзерләү комиссиясе - Кагыйдәләр эзерләүне оештыру, аларга үзгәрешләр керту, гавами тыңлаулар уздыруны эзерләү һәм Кагыйдәләрне эзерләү комиссиясе турындагы нигезләмә нигезендә башка мәсьәләләрне хәл итү максаты белән, Россия Федерациясе законнары, муниципаль хокукый актка ярашлы төзелгән даими эшләүче коллегиаль орган ;

линия объектлары - электр тапшыру линияләре, элемент линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар;

төзелешнең максималь проценты - төзелеш алып барылырга мөмкин булган, барлык жир кишәрлегенең майданына(%) карата, жир кишәрлегенең суммар майданы нисбәте;

бинаның, төзелешнең, корылмаларның жир кишәрлеге чигенән минималь тайпылу - жир кишәрлеге белән бина , төзелеш яки корылма чиге арасындагы ераклык;

капиталь булмаган төзелмәләр, корылмалар- жиргә нык урнашмаган һәм конструктив характеристикалары аларны күчереп йөртергә һәм (яисә) демонтаж үткәргә һәм алга таба, төзелешләрнең, корылмаларның (шул исәптән киоскларның, лапасларның һәм башка шундый корылмаларның) төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм бик зыян китермичә җыярга мөмкинлек бирә торган капитал булмаган корылма, төзелеш. ;

капиталь төзелеш объектлары - төзелеш эшләре төгәлләнмәгән бина, төзелеш, корылма, объектлар, капитал булмаган төзелешләреннән, корылмаларыннан һәм жир кишәрлегенең аерым уңайлыкларыннан (түшәү, өслеген каплау һәм башкалардан) тыш;

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре - әлеге эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә рөхсәт ителгән жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалану төрләре;

индивидуаль торак төзелеше объекты - жир өсте катлары саны өч метрдан , биекlege егерме метрдан артмаган , гражданныр тарафыннан мондый бинада яшәүгә бәйлә көнкүреш һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану бүлмәләрдән торган, һәм мөстәкыйль күчәмсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән аерым бина;

жир кишәрлекләренең, капитал төзелеш объектларының хокук ияләре - милекчеләр, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен , капитал төзелеш объектларын арендага алучылар, аларның вәкаләтле затлары;

жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары –жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның майданы; биналар, корылмалар, корылмалар төзү рөхсәт ителә торган урыннарны билгеләү максатыннан жир кишәрлекләре чикләреннән читтә биналар, төзелмәләр, корылмалар төзү тыелган минималь аралык ; биналар, төзелешләр, корылмалар катларының чик саны яисә чик биекlege; тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары нигезендә билгеләнә торган жир кишәрлеге чикләрендә төзелешнең максималь проценты;

гавами сервитут - Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Россия Федерациясе субъектының норматив хокукый акты, жирле үзидарә органының норматив хокукый акты белән билгеләнгән жир кишәрлегеннән,

үзенә карата билгеләнә торган жир кишәрлекләрен тартып алмыйча гына, чикләнгән файдалану хокукы;

гавами тыңлаулар, жәмәгатьчелек белән фикер алышулар - законнарда билгеләнгән очракларда жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукий актлар проектлары буенча фикер алышуда катнашу өчен муниципаль берәмлек халкының (жәмәгатьчелек) хокукларын гамәлгә ашыру формасы.

капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү - – Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, жир кишәрлеге иясенә капитал төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашыру, шулай ук аларны капитал ремонтлауга тиешле территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга хокук бирә торган документ;

жир кишәрлегеннән яисә капитал төзелеш объектыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы таләпләре нигезендә бирелә торган, жир кишәрлекләренә хокукка ия булучыларга жир кишәрлегеннән, капитал төзелеш объектыннан тиешле территориаль зона өчен шартлыча рөхсәт ителгән урыннар арасынан файдалану төрен сайлау хокукын бирә торган документ;

капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү (линия объектларыннан тыш) - капитал төзелеш объекты параметрларын, аның өлешләрен (биеклекләрен, катлар санын, мәйданын, күләмен)үзгәртү, шул исәптән капитал төзелеш объектына өстәмә төзү, үзгәртеп кору, киңәйтү, шулай ук бинаның ныклығын тәэмин итә торган төзелеш конструкцияләрен алыштыру һәм (яки) торгызу, аерым элементларын мондый конструкцияләренң шундый ук яисә башка яхшырак булган конструкцияләренң элементлар күрсәткечләренә алмаштыру һәм (яисә) әлегә элементларны торгыздан тыш;

төзү -биналар, корылмалар,төзелешләр (шул исәптән жиңмерелә торган капитал төзелеш объектлары урынында) булдыру;

территориаль зоналар - жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә чикләп билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары куелган зоналар;

гомуми файдаланудагы территорияләр - чикләнмәгән затлар даирәсенә тоткарлыксыз файдалана торган территорияләре (шул исәптән мәйданнар, урамнар, узу юллары, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар);

жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрләре - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу шарты белән, әлегә эшчәнлек төрләрен һәм шәһәр төзелеше регламентлары составындагы объектларны тиешле территориаль зоналарга карата күчерү нәтижәсендә мөмкин булган жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре.

2 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә кереш нигезләре, роле һәм составы

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенәң жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре Зеленодольск муниципаль районының жирле үзидарә органының норматив хокукий акты статусына ия. Әлегә Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль

берәмлегендә (алга таба - муниципаль берәмлек, жирлек) жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруны жайга салу системасын кертәләр.

2. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнде:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләренең һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү;

4) инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтижәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

3. Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

- техник регламентлар белән (алар үз көченә кергәнче билгеләнгән тәртиптә - «Техник жайга салу турында» 2002 елның 27 декабрдәге 184-ФЗ номерлы Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар белән);

- Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары белән;

- шәһәр төзелешен проектлау нормативлары белән;

- жирдән файдалану һәм төзелеш алып баруны жайга салу мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Бишнә авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә норматив хокукый актлары белән .

4. Әлеге Кагыйдәләр составына түбәндәге документлар керә:

Текст өлеше:

- Кереш

-1 нче том. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм үзгәрешләр кертү тәртибе;

-2 нче том. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шәһәр төзелеше регламентлары.

График өлеше:

-Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар;

-Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналар.

Кушымта:

Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр.

5. Әлеге Кагыйдәләр Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыручы, жайга салучы һәм тикшереп торучы дөүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар тарафыннан үтәлү өчен мәжбүри.

3 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару турында мәгълүматның ачыклығы һәм һәркем файдалана алырлык булуы

1. Әлеге Кагыйдәләр, составына керә торган бөтен картографик һәм башка документларны да кертәп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар, дөүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары өчен ачык булып тора.

2. Зеленодольск муниципаль районы «Бишнә авыл жирлегенә» жирле үзидарә органнары әлеге Кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәгечә тәэмин итәләр:

- әлеге Кагыйдәләрне жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми рәвештә бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлек сайтында урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгару (халыкка житкерү);

- Территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында Кагыйдәләрне урнаштыру аша;

- муниципаль берәмлек территориясендә жирдән файдалануны һәм төзелеш алып баруны жайга салу мәсьәләләрендә катнаша торган органнарда һәм оешмаларда әлеге Кагыйдәләр белән тулы комплектта танышу мөмкинлеге тудыру аша;

- физик һәм юридик затларга әлеге Кагыйдәләрдән өземтәләр, шулай ук картографик материалларның кирәкле күчәрмәләрен һәм жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару шартларын характерлый торган аерым жир кишәрлекләренә һәм планировка структурасы элементларына карата аларның фрагментларын биру аша. Әлеге материаллар югарыда күрсәтелгән затларга язмача рәсми мөрәжәгать буенча бирелә. Күрсәтелгән хезмәтләрнең бәясе Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә билгеләнә.

4 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең үз көченә керүе

Әлеге Кагыйдәләр жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актларын рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерү) өчен билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыккан (халыкка житкерелгән) мизгелдән үз көченә керә.

Кагыйдәләр зуррак юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлештә гамәлдә.

5 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен бозган өчен җаваплылык

Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары нигезендә җавап тоталар.

II БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирдән файдалануны һәм төзелеш алып баруны жайга салу турында нигезләмәләр

6 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару өлкәсендә жирле үзидарә органнарының вәкаләтләре 2003 елның 06 октябрендәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлегенә» муниципаль берәмлеге Уставы, Зеленодольск муниципаль районы Уставы нигезендә билгеләнә.

2. Зеленодольск муниципаль районының (алга таба - район Советы) жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару өлкәсендә вәкилләкле органы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- жирлекнең Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен, шул исәптән Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләренә (өстәмәләренә) раслау;

- жирлекне шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару өлкәсендә Зеленодольск муниципаль районы Башкарма органы (алга таба - район Башкарма комитеты) вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- төзелешкә рөхсәт бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш);

- жирлек территориясендә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеш объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш) хәбәрнамәләр жиберү;

- жир кишәрлегенән яисә капитал төзелеш объектнан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәтләр бирү;

-капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт бирү;

-территорияне планлаштыру буенча документацияләр эзерләүне тәэмин итү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш);

- жирлекне шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын эзерләүне тәэмин итү;

- территорияне планлаштыру буенча документацияләргә раслау (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очрактарда);

- шәһәр төзелеш эшчәнлеген тәэмин итүнең мәгълүмат системасын алып бару;

- муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен резервлау һәм мәжбүри алу;

- жирлек чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру.

4. «Бишнә авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенә жирле үзидарә башкарма органы вәкаләтләренә (алга таба - жирлекнең Башкарма комитеты) жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару өлкәсендә түбәндәгеләр керә:

- граждандык законнарында каралган очрактарда үз белдегә белән төзелгән бинаны сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турында карар кабул итү, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактарда үз белдегә белән төзелгән бинаны сүтү яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү.

7 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты эзерләү буенча комиссия

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты эзерләү комиссиясе (алга таба-Комиссия) Кагыйдәләр проекты эзерләүне оештыру, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү, муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты житекчесе карары нигезендә Кагыйдәләргә гамәлгә ашыру максаты белән төзелә.

2. Комиссия үз эшчәнлеген өеге Кагыйдәләр, Комиссия турындагы нигезләмә, жирле үзидарә органнарының башка норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- өеге Кагыйдәләргә эзерләүне оештыру;

- Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү мәсьәләләре буенча граждандарның һәм юридик затларның тәкъдимнәрен карау;

- Кагыйдәләр проекты буенча, жир кишәрлегенән яисә капитал төзелеш объектнан файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү мәсьәләләре буенча, капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзелешнең реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү мәсьәләләре буенча жәмәгәтчелек белән фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар оештыру һәм үткөрү;

- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәләр әзерләү, тәкъдимнәр әзерләү һәм аларны муниципаль район Башкарма комитеты житәкчесенә жиберү;

- Комиссия турында нигезләмә белән аңа йөкләнгән башка вәкаләтләр.

4. Комиссия карарлары беркетмәгә имза салынган мизгелдән үз көченә керә һәм жириле үзидарә органнары тарафыннан тиешле эшләргә гамәлгә ашыру өчен тәкъдим булып тора.

5. Комиссия эше турында мәгълүмат барлык кызыксынучы затлар өчен ачык булып тора.

8 статья. Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге Кагыйдәләр расланганчы жириле үзидарә органнарының жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча кабул ителгән норматив хокукий актлары, әлеге Кагыйдәләргә каршы килмәгән өлештә кулланыла.

2. Жири кишәрләгә яисә капитал төзелеш объекты әлеге Кагыйдәләргә туры килми, әгәр:

аларның рөхсәт ителгән файдалану төрләре тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән рөхсәт ителгән куллану төрләре исемлегенә кермәсә;

аларның күләме һәм параметрлары тиешле территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән иң чик күрсәткечләргә туры килмәсә.

3. Шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жири кишәрлекләре яисә капитал төзелеш объектары, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь үлчәмнәре һәм чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры китерү срогы билгеләнмичә файдаланырга мөмкин, мондый жири кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектарынан файдалану кеше гомеренә яисә сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектарына куркыныч янаган очраклардан тыш.

4. Рөхсәт ителгән файдалану төрләре, чик (минималь һәм (яисә) максималь) үлчәмнәре һәм чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган жири кишәрлекләрен яисә капитал төзелеш объектары шәһәр төзелеше регламентына туры китерү срогы билгеләнмәгән килеш файдаланылырга мөмкин, мондый жири кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектарынан файдалану кеше гомере яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектары өчен куркыныч булган очраклардан тыш.

5. Рөхсәт ителгән файдалану төрләре яисә иң чик параметрлары шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган капитал төзелеш объектары реконструкцияләү, мондый объектарны тиешле территория зонасының шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

9 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану

1. Шәһәр төзелеше регламенты белән жири кишәрлекләренән, шулай ук жири кишәрлекләре өстендә һәм астында булган һәм аларны төзү һәм капитал төзелеш объектары алга таба эксплуатацияләү процессында кулланыла торган барлык нәрсәләргә хокукий режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләрен исәпкә алып билгеләнә.

III БҮЛЕК. Физик һәм юридик затлар тарафыннан җир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларының рөхсәт ителгән куллану төрләрен үзгәртү турында нигезләмәләр

10 статья. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларының файдалануының рөхсәт ителгән төрләрен үзгәртү тәртибе

1. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларының файдалануының рөхсәт ителгән төрөн үзгәртү күчәмсез мөлкәтнең бердәм дөүләт реестрында җир кишәрлеге яисә капиталъ төзелеш объекты турындагы белешмәләргә үзгәрешләр кертү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Рөхсәт ителгән файдалануының тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән төп һәм ярдәмче төрләрен куллану шарты белән рөхсәт ителгән файдалану төрөн үзгәртү җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләре тарафыннан мөстәкыйль рәвештә түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла:

Хокук иясе кадастр исәбенә алу органына рөхсәт ителгән файдалану төрөн үзгәртү турындагы гариза, хокук билгели торган документлар, шулай ук тиешле территориаль зона турында белешмәләр бердәм дөүләт күчәмсез мөлкәт реестрында булмаган очракта, тиешле җир кишәрлеген билгеле бер территориаль зонага кертү турында муниципаль район Башкарма комитеты биргән белешмә (Кагыйдәләрдән өзөмтә) белән мөрәҗәгать итә;

хокук иясе муниципаль районның җирле үзидарә органнарына мәгълүмати хезмәттәшлек тәртибидә җир кишәрлеге яки капиталъ төзелеш объекты характеристикаларын үзгәртү турында белешмә жиберү өчен файдалануының рөхсәт ителгән төрөн үзгәртү турында гариза белән мөрәҗәгать итә.

3. Тиешле территория зонасы өчен шартлыча рөхсәт ителгән урыннарға караган рөхсәт ителгән файдалану төрөн башка төргә үзгәртү, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы таләпләренә туры китереп, җир кишәрлеген яисә капиталъ төзелеш объектның файдалануының шартлыча рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт алу юлы белән гамәлгә ашырыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җирләрдә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларының рөхсәт ителгән файдалануының бер төрөн мондый файдалануының икенче төрөнә үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

5. Тиешле территориаль зона өчен билгеләнгән файдалануының рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә булмаган җир кишәрлекләрен һәм капиталъ төзелеш объектларының файдалануының барлык башка төрләре әлеге территориаль зона өчен рөхсәт ителмәгән булып тора һәм әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәндә генә рөхсәт ителергә мөмкин.

6. Территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителгән көннән алып һәм территорияне комплекслы үсеше турында карар кабул ителгән территорияне планлаштыру буенча документацияләр расланган көнгә кадәр, мондый территория чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм (яки) капиталъ төзелеш объектларының файдалануының рөхсәт ителгән төрөн үзгәртү рөхсәт ителми.

11 статья. Җир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектның файдалануының шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү тәртибе

1. Җир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектның файдалануының шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрөнә рөхсәт бирү тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Файдалануның шартлы рөвештә рөхсәт ителгән төренә рөхсәт биру турындагы карар проекты Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы нигезләмәләрен һәм күрсәтелгән мәсьәләләр буенча халыкның катнашуын регламентацияләүче муниципаль хокукый актларны исәпкә алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгәтчелек белән фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

12 статья. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт биру тәртибе

1. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт биру тәртибе Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт биру тәртибе турында карар проекты Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 40 статьясында билгеләнгән тәртиптә эзерләнә һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы нигезләмәләрен һәм күрсәтелгән мәсьәләләр буенча халыкның катнашуын регламентташтыручы муниципаль хокукый актларны исәпкә алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган жәмәгәтчелек белән фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

IV БҮЛЕК. Жирле үзидарә органнары тарафыннан территорияне планлаштыру документацияләрен эзерләү турында нигезләмәләр

13 статья. Территорияне планлаштыру документацияләренә гомуми таләпләр

1. Территорияне планлаштыру документацияләрен эзерләү территорияләренә тотрыклы үстерүне тәмин итү, шул исәптән планлаштыру структурасы элементларын аерып күрсәтү, жир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капитал төзелеш объектларын планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

Территорияне планлаштыру документацияләрен эзерләү территориаль планлаштыру документлары, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре нигезендә (линия объектларын урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру документларын эзерләүдән тыш); коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программаларына, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү программаларына, шәһәр төзелешен проектлау нормативларына, техник регламентларга, кагыйдәләр жыелмасы таләпләренә туры китереп; инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтижәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарих һәм мәдәният ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру документацияләренә төрләре түбәндәгеләр:
- территорияне планлаштыру проекты;
  - территорияне ызанлау проекты.

3. Капиталь төзелеш объектын урнаштыру максатларында территорияне планлаштыру документацияләрен эзерләү түбәндәге очрақларда мәжбүри:

- федераль, региональ яисә жирле әһәмияттәге капитал төзелеш объектын урнаштыруга бәйле рәвештә дәүләт яисә муниципаль ихтыяжлар өчен жир кишәрлекләрен мәжбүри алу кирәк булганда;

- кызыл линияләрне урнаштыру, үзгәртү яисә гамәлдән чыгару кирәк булганда;

- әгәр жир законнарына туры китереп жир кишәрлекләре төзү территорияне ызанлау проекты нигезендә генә башкарылган очрақта, жир кишәрлекләре төзәргә кирәк булганда;

- капитал төзелеш объектын урнаштыру уртақ чиге булган ике һәм аннан да күбрәк муниципаль берәмлек территориясендә планлаштырылганда (мондый капитал төзелеш объектын дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый капитал төзелеш объектын урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен биерү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителмәсә);

- линия объектын төзү, реконструкцияләү планлаштырылганда (линия объектын дәүләт яисә муниципаль милектәге жирләрдә яисә жир кишәрлекләрендә урнаштыру планлаштырылган очрактан тыш һәм мондый линия объектын урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль милектәге жир кишәрлекләрен биерү һәм сервитутлар билгеләү таләп ителмәсә). Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан линия объектын төзү, реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру документацияләрен эзерләү таләп ителмәгән башка очрақлар билгеләнергә мөмкин булганда;

- линия объекты булмаган капитал төзелеш объектын һәм аның эшләвен тәэмин итү өчен кирәкле капитал төзелеш объектларын махсус сакланыныла торган табигать территориясә чикләрендә яисә урман фонды жирләре чикләрендә урнаштыру планлаштырылганда;

- территорияне комплекслы үстерү планлаштырылганда;

2004 елның 30 декабрәндәге «Күп фатирлы йортларны һәм күчәмсез мөлкәтнең башка объектларын өләшле төзүдә катнашу турында һәм Россия Федерациясенә кайбер закон актларына үзгәрешләр кертү хақында» 214-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, өләшле төзелештә катнашучыларның акчаларын жәлеп итеп, индивидуаль торақ төзелеш объектларын төзү планлаштырылганда.

4. Территорияне планлаштыру буенча документацияләр эзерләү территориаль зоналарның жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре белән билгеләнгән һәм (яки) муниципаль районнар территориаль планлаштыру схемасы белән планировка структурасының бер яисә берничә чиктәш элементы планировка проекты белән аерылып торган территориясенә карата, жирлекнең генераль планында функциональ зоналар, территорияне комплекслы үстерү карала торган территориягә карата башкарыла.

5. Гомуми таләпләр, территорияне планировкалау документацияләрен эзерләү һәм раслау, шулай ук территорияне планировкалау документацияләрен эзерләү үзәнчәлекләре жирлек территориясенә карата Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 45, 46 статьялары, 2010 елның 25 декабрәндәге «Татарстан Республикасында шәһәр төзелеш эшчәнлегә турында» 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка хокукый актлар нигезләмәләрен исәпкә алып билгеләнә.

V БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткөрү турында нигезләмәләр

14 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышуларны яки гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү буенча гомуми нигезләмәләр

1. Жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уңайлы яшәү шартларына кеше хокукларын, жир кишәрлекләре һәм капитал төзелеш объектлары хокук ияләренәң хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатыннан үткәрелә.

2. Жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль норматив хокукий актлар таләпләре нигезендә үткәрелә.

3. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча жәмәгатьчелек белән фикер алышуларга яисә гавами тыңлауларга түбәндәгеләр чыгарыла:

- Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проекты, Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектлары;
- территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактардан тыш;
- жир кишәрлекләренән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төрләренә рәхсәтләр бирү турындагы карар проектлары;
- капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рәхсәт бирү турындагы карар проектлары.

4. Жәмәгатьчелек белән фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе жирлектә яшәүчеләргә жәмәгатьчелек белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итүне, тиешле проект белән таныштыруны, жирлектә яшәүчеләрнең жәмәгатьчелек белән фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларда катнашуын тәэмин итүче башка чаралар, кабул ителгән карарларның дәлилләнгән нигезләнүен дә кертәп, жәмәгатьчелек белән фикер алышуларны яисә гавами тыңлаулар нәтижәләрен бастырып чыгаруны (халыкка житкерүне) күздә тотарга тиеш.

5. Жәмәгатьчелек белән фикер алышуларны, гавами тыңлауларны оештыру һәм үткөрү тәртибе һәм башка үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 5.1 статьясы нигезләмәләре һәм Зеленодольск муниципаль районы Советының жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару мәсьәләләре буенча халыкның катнашуын регламентлаштыра торган муниципаль хокукий акты белән билгеләнгән.

VI БҮЛЕК. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында нигезләмәләр

15 статья. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясында каралган үзенчәлекләренә исәпкә алып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 - 32 статьяларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне район Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

1) Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренең жирлек генераль планына яисә муниципаль районның территорияль планлаштыру схемасына, генераль планнарға яисә муниципаль районның территорияль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтижәсендә барлыкка килгән үзгәрешләрнең туры килмәве ;

2) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органынан жирлек, шәһәр округы, авыллар арасындагы территориянең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә рөхсәт ителгән аэродром яны территориясендә урнашкан күчәмсез мөлкәт объектларыннан файдалануға чикләүләрне бозуларны бетерү турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтөлүе мәжбүри булган күрсәтмә керүе;

3) территорияль зоналарның чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр керүе;

4) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән территориядән, мәдәни мирас объектлары территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре урнашу урыны турында белешмәләрнең Бердәм дәүләт күчәмсез мөлкәт реестрында күрсәтелгән зоналар, территорияләр чикләренең урнашу урынын тасвирлауға туры килмәве;

5) Күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрындагы тулысынча яисә өлешчә урнашкан территорияләреннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә, федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләреннән , мондый зоналар, территорияләр чикләрендә күчәмсез милек объектларыннан файдалануны чикләүләрнең жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануға шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән чикләүләрнең туры килмәве,

6) территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе , федераль әһәмияттәге тарихи жирлек территориясе, региональ әһәмияттәге тарихи жирлек территориясе чикләрен билгеләү, үзгәртү;

7) территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул итү;

8) муниципаль берәмлекләр чикләрендә урнашкан Ватанны саклаганда һәлак булганнарны күмү урыннарын ачыклау.

3. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясындагы 3 пункттында күрсәтелгән субъектлар тарафыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр Комиссиягә жибәрелә.

4. Комиссия Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр кәргән көннән алып егерме биш көн эчендә, килгән тәкъдимгә туры китереп, Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү яки мондый тәкъдимне кире кагу турында, сәбәпләрен күрсәтеп, бәяләмә эзерли һәм бу бәяләмәне район Башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

5. Район Башкарма комитеты житәкчесе, Комиссия бәяләмәсендәге тәкъдимнәрне исәпкә алып, егерме биш көн эчендә Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү яки әлегә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимне кире кагу турында, кире кагуның сәбәпләрен күрсәтеп, проект эзерләү хакында карар кабул итә һәм мондый карарның күчәрмәсен мәрәжәгать итүчеләргә жибәрә.

6. Район Башкарма комитеты житәкчесе муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгаруны һәм күрсәтелгән хәбәрне муниципаль районның «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыруны тәмин итә.

7. Район Башкарма комитеты житөкчөсө Комиссия тәкъдим иткән Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектын техник регламентлар таләпләренә, жирлекнең генераль планына, муниципаль районнарны территорияль планлаштыру схемаларына, Россия Федерациясенә ике һәм аннан да күбрәк субъектын территорияль планлаштыру схемаларына, Күчөмсөз мөлкәтнең бердәм дәүләт реестры белешмәләренә, шәһәр төзелешә эшчәнлеген тәэмин итүнең дәүләт мәғлүмат системаларында булган мәғлүматларга, документларга һәм материалларга туры килүен тикшерә.

8. Әлегә статьяның 7 өлөшөндә күрсәтелгән тикшерү нәтижәләре буенча Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты әлегә Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проектын Зеленодольск муниципаль районы Башлығына яисә аның әлегә статьяның 7 өлөшөндә күрсәтелгән таләпләргә һәм документларга туры килмәвә ачыкланган очракта, эшләп бетерү өчен Комиссиягә жиберә.

9. Зеленодольск муниципаль районы Башлығы район Башкарма комитетыннан Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проектын алгач, мондый проектны алганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча, жәмәгәтчөлөк белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткөрү турында, шулай ук проектны килештерүгә жиберү турында карар кабул итә, әгәр ул шәһәр төзелешә эшчәнлегә турындагы законнарда һәм аңа ярашлы рәвештә кабул ителгән Россия Федерациясә Хөкүмәтенең норматив хокукий актларында каралган булса.

10. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проекты буенча жәмәгәтчөлөк белән фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Комиссия тарафыннан Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексының 5.1, 28 статьялары, 31 статьясындагы 13, 14 өлөшләре нигезендә Зеленодольск муниципаль районы Уставы һәм Зеленодольск муниципаль районы Советының муниципаль хокукий акты белән билгеләнә торган тәртиптә үткәрелә. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен аэродром янындагы территориядә билгеләнгән күчөмсөз милек объектларын куллану чикләүләренә туры китерү очрагында, жәмәгәтчөлөк белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар үткәрелми.

11. Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү проекты буенча жәмәгәтчөлөк белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар дөвамлылығы, мондый проект басылып чыкканнан соң бер айдан да артык булмый. Конкрет территорияль зона өчен билгеләнгән шәһәр төзелешә регламентына үзгәрешләр кертү өлөшөндә Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр әзерләнгән очракта, шулай ук территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул ителүгә бәйлә рәвештә Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү буенча жәмәгәтчөлөк белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар, әлегә шәһәр төзелешә регламенты билгеләнгән территорияль зона чикләрендә, комплекслы үсеш алырга тиешле территория чикләрендә уздырыла. Бу очрактарда жәмәгәтчөлөк белән фикер алышулар яки гавами тыңлауларны үткөрү срогы бер айдан артык була алмый.

Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү проекты буенча, гамәлдәгә законнар нигезендә, жәмәгәтчөлөк белән фикер алышулар яки гавами тыңлаулар дөвамлылығы башка булырга мөмкин.

**«САУФ-ГРУПП»
ЖАВАПЛЫЛЫГЫ
ЧИКЛӨНГӨН
ЖӘМГЫЯТЬ**

РФ, Татарстан Республикасы;
420080, Казан шәһәре,
Ибраһимов ур., 32А й.; 4 оф.
Тел. +7 (917) 919-40-45;
E-mail: south-groupp@mail.ru
ИНН/ КПП 1658230816/165801001
ОГРН 1211600015164

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«БИШНӨ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕНЕҢ
ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӘРЕ**

2 нче том

**ШӨҺӨР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ
ШӨҺӨР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ**

2024 ел

ЖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ ҺӘМ ТӨЗЕЛЭШ АЛЫП БАРУ КАГЫЙДӨЛӘРЕНЕҢ ДОКУМЕНТЛАР СОСТАВЫ

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегенең Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре документлары составына түбәндәгеләр керә:

1. Составындагы текст өлеше:

Кереш;

-1 нче том. Жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм үзгәрешләр кертү тәртибе;

-2 нче том. Шөһәр төзелешен зоналаштыру карталары. Шөһәр төзелеше регламентлары.

2. Составындагы график өлеше:

-Шөһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар,

-Шөһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналар.

3. Кушымта:

- Территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләр.

ЭЧТӨЛӨК

II КИСӘК ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАЛАРЫ.....	25
VII БҮЛӨК. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары	22
16 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар	24
17 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар	28
18 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр	28
III КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЭШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ	29
VIII БҮЛӨК. Шәһәр төзелеше регламентлары	29
19 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы	29
20 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары	31
20.1. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре	31
20.2. Индивидуаль торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)	34
20.3. Аз катлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2)	38
20.4. Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзелеше регламенты	41
20.5. Инженерлык инфраструктурасы (И) зоналарының шәһәр төзелеше регламенты	46
20.6. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының (СХ2) шәһәр төзелеше регламенты	48
20.7. Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының (СХ4) шәһәр төзелеше регламенты	49
20.8. Рекреацион билгеләнештәге зоналарның (Р2) шәһәр төзелеше регламенты ...	52
20.9. Ял, туризм һәм спорт объектлары зоналарының (Р3) шәһәр төзелеше регламенты	54
20.10. Зиратлар урнаштыру зоналарының (СН1) шәһәр төзелеше регламенты	55
20.11. Калдыклар белән эш итү зоналарының (СН2) шәһәр төзелеше регламенты ..	58
21 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган жирләр	59
22 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр	59
23 статья. Жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре	60
IX БҮЛӨК. Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү	62
24 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү	62
24.1. Гомуни нигезләмәләр	62
24.2. Су белән тәмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары	64
24.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе саклау полосалары	64
24.4. Электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары	67
24.5. Линия һәм элемент корылмаларының саклау зоналары	68
24.6. Электр тапшыру линияләренең санитар арасы	70
24.7. Газүткәргечләрнең һәм газ белән тәмин итү системаларының саклау зоналары	70
24.8. Газүткәргеч бүлүнең саклау зоналары һәм минималь ераклык зоналары	71
24.9. Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар- саклау зоналары	73
24.10. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары ..	74
24.11. Аэродром яны территорияләре	75
24.12. Металл булмаган файдалы казылмалар ятмалары	80

25 статья. Махсус сакланыла торган табигать территориялере чиклорендө жир кишөрлеклореннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү	82
26 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишөрлеклорен һәм капиталъ төзелеш объектларын куллануны чикләү	82
IX БҮЛЕК. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең рөхсәт ителә торган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре	84

VII БҮЛЕК. Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталары

16 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориаль зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада билгеләнгән территориаль зоналарның чикләре һәм аларның код билгеләре -территориаль зонаның төр индексы һәм билгеләнгән территориаль зонаның номеры күрсәтелгән.

Территориаль зоналарның чикләре әлеге Кагыйдәләрнең 9 статьясындагы 1 нче томы нигезләмәләре нигезендә билгеләнгән.

2. Бер төрдә билгеләнгән барлык территориаль зоналарга карата гамәлдә булган территория зоналарының һәр төре өчен әлеге Кагыйдәләр белән шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

Территориаль зоналар төрләрен билгеләү өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы билгеләр (индекслар) кулланыла:

Территория зонасы төренең индексы	Территория зонасы төренең аталышы
Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1)
Ж2	Аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2)
ОД	Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД)
И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы (И)
СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2)
СХ4	Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (СХ4)
Р2	Рекреация билгеләнешендәге зона (Р2)
СН1	Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1)

Территориаль зонаның төрен билгеләү өчен атамасын яки индексин куллану, әлеге Кагыйдәләр кысаларында бертөрле мәгънәгә ия.

3. Билгеләнгән территориаль зоналарны идентификацияләү өчен территориаль зонаның номеры һәм атамасы кулланыла. Билгеләнгән территориаль зонаның исеме территориаль зонаның төр атамасыннан тора, ул түгәрәк жәяләр эченә алынган территориаль зонаның төр индексин һәм билгеләнгән территориаль зонаның номерын үз эченә ала.

Территория зонасы индексы территориаль зона төренең индексина туры килә. Территориаль зонага карата әлеге Кагыйдәләр кысаларында «территориаль зона индексы» һәм «территориаль зона индексы» терминнарын куллану бер мәгънәгә ия. Бер үк төрле индекс булган барлык территориаль зоналар өчен гомуми шәһәр төзелеше регламенты гамәлдә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында түбәндәге территориаль зоналарның чикләре билгеләнгән:

Зона номеры	Зона индексы	Территория зоналары атамасы	Зоналар урнашу урыны
1-1	Ж1	Шәхси торак төзелеше зонасы (Ж1) №1-1	Бишнә авылы
1-2	Ж2	Аз катлы торак төзелеше зонасы (Ж2) №1-2	Бишнә авылы
1-3	ОД	Күп функцияле ижтимагый-эшлекле зона (ОД) №1-3	Бишнә авылы
1 – 4	Р2	Рекреация билгеләнешендәге зона (Р2) №1-4	Бишнә авылы

2-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №2-1	Берновые Кавали авылы
2-2	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №2-2	Берновые Кавали авылы
3-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №3-1	Гремячий Ключ авылы
4-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №4-1	Кызыл Кармыш авылы
4-2	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы(И) №4-2	Кызыл Кармыш авылы
5-1	Ж1	Индивидуаль торак төзелеше зонасы (Ж1) №5-1	Рус- Мари Кавалы авылы
5-2	СН1	Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1) №5-2	Рус- Мари Кавалы авылы
6-1	И	Инженерлык инфраструктурасы зонасы(И) №6-1	Бишнэ авыл жирлеге
6-2	СХ2	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы (СХ2) №6-2	Бишнэ авыл жирлеге
6-3	СХ4	Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (СХ4) №6-3	Бишнэ авыл жирлеге
6-4	СХ4	Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (СХ4) №6-4	Бишнэ авыл жирлеге
6-5	СХ4	Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы (СХ4) №6-5	Бишнэ авыл жирлеге
6-6	СН1	Зиратлар урнаштыру зонасы (СН1) №6-6	Бишнэ авыл жирлеге

Өлеге Кагыйдәләр кысаларында территория зонасын билгеләү өчен аның исемен яисә номерын куллану бертөрле мәгънәгә ия.

4. Билгеләнгән территорияль зоналарның чикләре бер яисә аннан да күбрәк чик контурларыннан тора ала.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк төрле индекс һәм территорияль зона номеры булган территорияль зоналарның чик контурлары бер күп контурлы территорияль зонага керә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бер үк индекс булган территорияль зоналарның чик контурлары, ләкин территорияль зоналарның төрле номерлары булган, бер төрдәге төрле территорияль зоналарга керә.

5. Мәжбүри тәртиптә чикләр һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнә торган территорияль зоналардан тыш, шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында шулай ук түбәндәгеләр күрсәтелде:

- шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган жирләр;
- үзләре өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр;
- барлык жир кишәрлегенә карата билгеләнә алмаган территорияль зона регламентына ярашлы рәвештә жирләрне (жир кишәрлеген яки аның бер өлешен) фактта яки планлаштырылган файдалану территориясе.

Күрсәтелгән жирләр һәм территорияләр өчен түбәндәге исемнәр һәм шартлы текст тамгалары (индекслар) кулланыла:

1) Шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган жирләр

Индексы	Атамасы
ЛО	Линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре

2) шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләр

Индексы	Атамасы
УФ(ЛФ)	Урман фонды җирләре
СО(ВО)	Җир өсте сулары белән капланган җирләр
АХ(СХ)	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләре

3) Җирләрдән фактта яисә планлаштырыла торган файдалану территорияләре:

Индексы	Атамасы
Ж1-Ф	Индивидуаль торак төзелеше зонасы регламенты (Ж1)нигезендә җирләрдән фактта файдалану территориясе
СХ4-Ф	Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы регламенты (СХ4) нигезендә җирләрдән факттагы файдалану территориясе
СН1-Ф	Зиратлар урнаштыру зонасы регламенты (СН1)нигезендә җирләрдән фактта файдалану территориясе
СН2-Ф	Калдыклар белән эш итү зонасы регламенты (СН2)нигезендә җирләрдән фактта файдалану территориясе
СХ2-П	Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы регламенты (СХ2) нигезендә җирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе
Р3-П	Ял, туризм һәм спорт объектлары регламенты(Р3) нигезендә җирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе

Күрсәтелгән җирләр һәм территорияләр территориаль зоналар булып саналмый, бу җирләр һәм территорияләр чикләре турында мәгълүматлар әзерләнми һәм Күчмәсез милекнең бердәм дәүләт реестрына кертелми.

6. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында мәҗбүри тәртиптә мондый эшчәнлекне гамәлгә ашыру планлаштырылган очракта территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотыла торган территорияләр билгеләнә. Мондый территорияләрнең чикләре бер яисә берничә территориаль зона чикләре буенча билгеләнә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территория Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл җирлегенә» муниципаль берәмлегенә чикләрендә ачыкланмады, шуңа бәйле рәвештә әлегә Кагыйдәләр материалларында чагылдырылмады.

17 статья. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар

1. «Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар» әлеге Кагыйдәләрнең аерылгысыз өлеше булып тора.

Бу картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның чикләре чагылдырылды, алар Россия Федерациясә законнары нигезендә жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануга өстәмә чикләүләр кертәләр.

2. Шушы Томның 24.1 статьясындагы 24.1 өлеше нигезләмәләре нигезендә, әлеге Зона кагыйдәләре кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар түбәндәге өч төргә бүленә: билгеләнгән, билгеләнүгә планлаштырыла торган, якинча.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның билгеләнгән һәм билгеләнүгә планлаштырыла торган чикләре генә күрсәтелә.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган якинча зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Әлеге зоналарның якинча чикләре жирлекнең генераль планы нигезләү материаллары составына керә торган генераль план карталарында чагылдырылырга мөмкин.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында махсус шартлары булган зоналарны билгеләүгә планлаштырыла торган территорияләре чагылдыру мәгълүмати-белешмә характерына ия. Территориянең махсус шартлары булган планлаштырыла торган зоналары чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләренә ия булучылар, мондый зоналар өчен билгеләнгән чикләүләрнең гамәли көчен суд тәртибендә дөгваларга хокукы. .

2. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар билгеләнгән яисә билгеләүгә планлаштырыла торган чикләрдә тулысынча яисә өлешчә урнашкан , характеристикалары күрсәтелгән зоналар чикләрендә гамәлдә булган жир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалану чикләүләренә туры килми торган жир кишәрлекләре һәм капиталъ төзелеш объектлары әлеге Кагыйдәләргә туры килмиләр.

3. Күрсәтелгән картада территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләреннән тыш, махсус сакланыла торган табигать территорияләре, мэдәни мирас объектлары территорияләре, ачыкланган мэдәни мирас объектлары, мэдәни мирас объектлары билгеләренә ия объектлар чикләре; тарихи жирлекләр территорияләре чикләре күрсәтелә ала.

18 статья. Территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр

1.Әлеге Кагыйдәләргә мәжбүри кушымта рәвешендә территориаль зоналар чикләре урнашу урынының график тасвирламасын үз эченә алган билгеләнгән территориаль зоналар чикләре турында белешмәләр, Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрын алып бару өчен кулланыла торган координаталар системасында әлеге чикләрнең характерлы нокталары исемлеге булып тора .

Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә жирлекнең жирле үзидарә органнары, шулай ук территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасын эзерләргә хокукы. Әлеге Кагыйдәләр проектың эшләү кысаларында территориаль зоналар чикләре урынының текст тасвирламасы эзерләнмәгән һәм территориаль зоналар чикләре турындагы белешмәләргә кертелмәде.

2. Территория зоналары чикләре турындагы белешмәләр түбәндәгеләр рәвешендә бирелә:

1) Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 2022 елның 26 июлендәге П/0292 номерлы боерыгы белән расланган «Торак пунктлар, территорияль зоналар, махсус сакланыла торган табигать территорияләре, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре урнашкан урынның график тасвирламасы формасын билгеләү, торак пунктлар, территорияль зоналар чикләре урнашу урынын текстта тасвирлау формасын билгеләү турында, торак пунктлар, территорияль зоналар, махсус сакланыла торган табигать территорияләре, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләренең характерлы нокталары координаталарын төгәл билгеләүгә, торак пунктлар, территорияль зоналар, махсус сакланылучы табигать территорияләре, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре турында белешмәләрне үз эченә алган электрон документ форматына таләпләр» нигезендә, өлгегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән жирлекнең барлык территорияль зоналары чикләре турында белешмәләр булган PDF форматындагы электрон документ;

2) Бердәм дәүләт күчәмсез милек реестрына территорияль зоналар чикләре турында белешмәләр кертү өчен кирәкле XML форматындагы электрон документлар.

III КИСӘК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ

VIII БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламентлары

19 статья. Шәһәр төзелеше регламенты составы

1. Шәһәр төзелеше регламенты белән җир кишәрлекләренә, шулай ук җир кишәрлекләре өстендә һәм астында булган һәм аларны төзү һәм капитал төзелеш объектларын алга таба эксплуатацияләү процессында кулланыла торган барлык нәрсәләрнең хокукый режимы билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнде:

1) территорияль зона чикләрендә җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

2) җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырыла торган файдалануның төрле төрләренә бер территорияль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләрен;

3) генераль план белән билгеләнгән функциональ зоналар һәм аларның планлаштырылган үсеш характеристикаларын;

4) территория зоналары төрләрен;

5) мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланыла торган табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләрен.

3. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче шәһәр төзелеш зоналаштыру картасында билгеләнгән территорияль зона чикләрендә урнашкан барлык җир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче түбәндәге җир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук ачыкланган мәдәни мирас объектлары булган һәм аларны тоту режимы, реставрацияләү, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм җайлаштыру параметрлары турындагы карарлар мәдәни мирас объектларын саклау турында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителә торган һәйкәлләр яки ансамбльләр территорияләре чикләрендә;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм/яисә линия объектлары белән биләнгән;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

5. Тарихи җирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дөвалау-савыктыру урыннары җирләренә һәм курортларга, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

6. Шәһәр төзелеше регламентлары урман фонды җирләре, өске сулар белән капланган җирләр, запас җирләр, махсус сакланыла торган табигать территорияләре җирләре (дөвалау-савыктыру җирлекләре һәм курортлары җирләреннән тыш), авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хужалыгы җирләре, махсус икътисадый зоналар һәм алгарышлы үсеш территорияләре чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре өчен билгеләнми.

7. Тиешле территорияль зона чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләренә һәм капитал төзелеш объектларына карата шәһәр төзелеше регламентында түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) җир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төрләре;

2) җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

3) Россия Федерациясә законнары нигезендә билгеләнә торган җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

4) территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм, шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә торган территория зонасы чикләрендә территорияне комплекслы үстерү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру каралган очракта, күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре.

8. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрен билгеләү шәһәр төзелеш регламенты билгеләнә торган һәр территориаль зонага карата мәҗбүри булып тора.

9. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләренә һәм файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Төп яки шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төр урынына рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрен куллану рөхсәт ителми.

10. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен файдалануның икенче төренә үзгәртү, әлегә Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеш регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

11. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмчел төрләре җир кишәрлекләренә һәм капиталъ төзелеш объектларына хокук ияләре тарафыннан, дөүләт хакимияте органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан, дөүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дөүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, өстәмә рөхсәттән һәм килештерүләрдән башка мөстәкыйль рәвештә сайлана.

12. Җир кишәрлегеннән яисә капиталъ төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү әлегә Кагыйдәләрдә Россия Федерациясә Шәһәр төзелеш кодексының 39 статьясы нигезендә билгеләнә торган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

13. Шәһәр төзелеш регламентларының гамәли көче кагылмый торган яисә шәһәр төзелеш регламентлары билгеләнми торган җирләрдә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән бер төрен, мондый файдалануның башка төренә үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

14. Линия объектларын (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыру, саклагыч корылмаларны (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмат һәм геодезик тамгаларны урнаштыру теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә генә рөхсәт ителә.

15. Җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре Росреестрның 2020 елның 10 октябрәндәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган Җир кишәрлекләреннән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре классификаторы (алга таба - Классификатор) нигезендә билгеләнә. Күрсәтелгән классификатор рөхсәт ителгән файдалану төрләре атамаларын, аларның кодларын (сан билгеләнешен) һәм җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре тасвирласын үз эченә ала.

Жир кишәрлегеннен рөхсәт ителгән файдалану төренең текст исеме һәм аның коды (сан билгеләнеше) бертөрле булып тора.

16. Жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең , капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның майданын;

2) катларның иң чик санын һәм биналарның, корылмаларның иң чик биеклеген;

3) жир кишәрлегенә бөтен майданында төзелеп бетәргә мөмкин булган суммар майданы нисбәте буларак билгеләнә торган жир кишәрлеге чикләрендә төзелеш алып баруның максималь процентын ;

2) биналар, каралтылар, корылмалар урнаштыру өчен рөхсәт ителгән урыннарны билгеләү максатларында, биналар, каралтылар, корылмалар төзү тыелган жир кишәрлекләре чикләреннән минималь аралыкны;

17. Жир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең, капитал төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары кагыйдәләр жыелмасы, техник регламентлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, санитария кагыйдәләре белән иң чик параметрларга карата жидти таләпләр каралмаган очрактарда кулланыла.

18. Жир кишәрлегенә минималь күләмнә (майданына) чикләүләр бер хокук иясе карамагындагы бер үк төрле файдалануның рөхсәт ителгән төре булган катнаш жир кишәрлекләренә кагылмый.

19. Бинаның чик катлары барлык жир өстендәге катларны үз эченә ала, шул исәптән мансардны, шулай ук цокольны, әгәр цоколь катының өске өлеше жирнең план билгесе дәрәжәсеннән 2 м-дан да ким булмаса.

19.1. Классификаторның 6.8 коды белән рөхсәт ителгән куллану төре өчен корылмаларның (антенна-мачталар) иң чик биеклеген билгеләнергә тиеш түгел.

20. Жир кишәрлегендә төзелешнең максималь проценты жир кишәрлегендә урнашкан барлык биналарның һәм корылмаларның майданын исәпкә ала, яссы корылмалар һәм капитал төзелеш объектларыннан яисә аларның жир кишәрлеге астындагы өлешләреннән тыш(объектның жир асты өлеше)

21. Территориаль зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларынан бертигез файдалану рөхсәт ителгән бертөрле төрдәге өстәмә зоналар урнаштырылырга мөмкин, әмма жир кишәрлекләренең төрле чик(минималь һәм (яисә) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең , реконструкцияләүнең чик параметрлары белән һәм шундый зурлыклар һәм параметрлар белән туры килгән.

20 статья. Территориаль зоналарның шәһәр төзелеше регламентлары

Шәһәр төзелеше регламентлары территориаль зонаның һәр төренә карата билгеләнә. Территория зонасының һәр төренең шәһәр төзелеше регламентының гамәли көче өлгә төрдәге барлык билгеләнгән территориаль зоналарга кагыла.

20.1. Рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләре

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән ярдәмче төрләре жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның төп һәм шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата өстәмә буларак кына рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла. Файдалануның рөхсәт ителгән ярдәмче төрен сайлап алу төп яки шартлы

рәвештә рәхсәт ителгән күренешкә өстәмә рәвештә генә мөмкин, аны төп яки шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төр урынына урнаштырырга ярамай.

Жир кишәрлекләрененң иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре, шулай ук файдалануның рәхсәт ителгән ярдәмче төрләре өчен жир кишәрлекләре чикләреннән минималь аралыklar күрсәтелми, чөнки алар файдалануның төп яисә шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төрә белән билгеләнә.

Шәһәр төзелеш регламентында әлеге төрне Классификаторда тасвирлау нигезендә конкрет төп яки шартлы рәхсәт ителгән төр өчен рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре күрсәтелми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре; файдалануның ярдәмче төрә һәм ярдәмче төрләр өчен капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары билгеләнә торган төп яки шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төрләрнең кодлары:

Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре коды	Рәхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрә исеме	Ярдәмче төр билгеләнә торган куллануның төп яки шартлы рәвештә рәхсәт ителгән төрләре кодлары	Капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары	
			корылма катларының иң чик саны, иң чик биеклегә	төзелешнең максималь проценты
1.15	Авыл хужалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.18	Авыл хужалыгы житештерүен тәэмин итү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.19	Печән чабу	1.8	0	билгеләнмәгән
1.20	Авыл хужалыгы хайваннарын көтү	1.8	0	билгеләнмәгән
2.7.1.	Автотранспортны саклау	2.1.1; 2.5; 2.6; 4.1	1 кат/4.5 м	20%
3.1.1.	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	1.7; 1.8; 1.9; 1.10; 1.11; 1.12; 1.13; 1.14; 1.15; 1.16; 1.17; 1.18; 2.1.1; 2.4; 2.5; 2.7.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.4	Тулай торак	3.5.2, 6.12	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	2.5; 2.6; 3.2.4	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.6.1.	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	3.6.2.	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	1.8, 1.9, 1.10, 1.11	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.4	Кибетләр	3.4.1, 3.4.2, 3.10.1, 4.8.1, 5.2.1, 6.4, 6.9, 7.6, 9.2.1, 12.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.6	Жәмәгать туклануы	4.3, 4.4, 4.7, 4.8.1, 5.2.1, 7.6, 9.2.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

4.9	Хезмэт урыны гаражлары	3.1, 3.1.2, 3.4.2, 3.8, 3.8.1, 3.9.2, 3.9.3, 4.1, 4.8.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	4.9, 4.9.1.1, 4.9.1.4	2 катлы/10 м	билгеләнмәгән
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	4.9.1.1, 4.9.1.3	2 катлы/10 м	билгеләнмәгән
5.1.3	Спорт белән шөгылләнү өчен майданчыклар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	0	билгеләнмәгән
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	3.6.2, 5.2.1, 9.2.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	9.2.1	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	1.13	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

20.2. Индивидуаль торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1)

Индивидуаль торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж1) әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән Ж1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Индивидуаль торак төзелеш зоналары түбәндәгеләрне урнаштыру өчен билгеләнгән:

- индивидуаль торак төзелеше һәм шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен билгеләнгән шәхси җир кишәрлекләре белән аерым тора торган торак йортлар;
- блоктан эшләнгән торак йортларны;
- аз катлы күп фатирлы торак йортлар (дүрт катка кадәр, мансардны да кертеп).

Торак зоналарда аерым торган, төзелгән яисә кушып төзелгән социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, культ биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданның яшәвенә бәйле һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясамый торган объектларны урнаштыру рәхсәт ителә. Торак зоналар составына шулай ук бакчачылык белән шөгылләнү өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелергә мөмкин.

Җир кишәрлекләре барлыкка килгәндә (шул исәптән, бүлү яки бүлеп бирү юлы белән) рәхсәт ителгән куллану төрләре белән 2.1, 2.2 кодлы җир кишәрлегенә минималь киңлеге урам фронты (юл) буенда 12 м дан ким булмаска тиеш; 2.3 коды белән – 6 м дан да ким булмаска тиеш, 2.1.1 коды белән – 27 м дан да ким булмаска тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рәхсәт ителгән файдалану төрләре өчен иң чик катлар саны һәм иң чик биеклегә төп биналарга, корылмаларга һәм каралтыларга карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максималь биеклегә - яссы түбә башына 3,5 м, кыек түбә очына кадәр 4,5 м .

Индивидуаль торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны кабул итәргә кирәк:

- кишәрлек чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (йөрү юлыннан) - кимендә 3 метр;
- кишәрлек чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;

- торак бина тәрәзәләреннән алып күрше кишерлектә урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына (коега) кадәр 25 метрдан да ким булмаган ара.

Блоктан эшлэнгән һәм аз катлы күп фатирлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны кабул итәргә кирәк:

- 2.3 коды өчен кишәрлек чигеннән алып торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (йөрү юлыннан) - кимендә 3 метр.

-2 - 3 катлы биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 катлының: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзеклекләре);

- торак бүлмәләренең тәрәзәләре белән шул ук биналарның озын яклары һәм яннары арасында -10 метрдан да ким булмаган

Гомуми файдаланудагы майданчыктар торак һәм ижтимагый биналардан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балалар уеннары өчен торак биналарга кадәр- 12 м;
- өлкәннәр өчен ял итү майданчыгыннан - 10 м;
- автомобиль кую майданчыктарыннан - 10 м;
- спорт белән шөгыльләнү өчен майданчыктан-10 метрдан 40 метрга кадәр;
- хужалык максатлары өчен - 20 м;
- калдыктар өчен контейнерлы майданчыктар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан урнаштыру рәхсәт ителми.

Чиктәш кишәрлекләр арасындагы материал һәм киртәләр тибы, яшелчә бакчалары белән тәэмин ителгән өлештә, кояш яктысын үткәрә торган челтәрсыман материаллардан кабул ителә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, кв м.	корылма катлары саны / биекlege	Төзелешнең максималь проценты, %	жир кишәрлекләре чикләреннән минималь аралык
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин - 1000 макс. - билгеләнмәгән	3 катлы/18 м	50 %	3/3
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин - 1000 макс. - билгеләнмәгән	3 катлы/18 м	40 %	3/3
2.3	Блоктан эшлэнгән торак төзелеше	мин - 1000 макс. -	3 катлы/18 м	60 %	3/3

		билгелэнм эгэн			
3.4.1.	Амбулатория-хастаханэ хезмэте күрсэтү	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
3.5.1	Мэктэпкөчө, башлангыч нэм урта гомуми белем бирү	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	10/билгелэн мэгэн
3.8	Ижтимагый идарэ	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
3.8.1.	Дэүлэт идарэсе	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
5.1.3	Спорт белэн шөгыльлэнү өчен мейданчыклар	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
9.3	Тарихи-мэдэни эшчэнлек	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
11.3	Гидротехник корылмалар	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишэрлеклэре (территориялэре)	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
12.0.1	Урам-юл челтэре	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
12.0.2	Территорияне төзеклөндөрү	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
Рөхсэт ителгэн файдалануның шартлы рөвештэ рөхсэт ителгэн төрлэре					
2.1.1.	Аз катлы күп фатирлы торак төзелеше	билгелэнм эгэн	4 кат (мансардн ы да кертеп)/ 20 м	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
2.7	Торак төзелешенэ хезмэт күрсэтү	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
2.7.1.	Автотранспортны саклау	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн/4.5 м	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
3.1	Коммуналь хезмэте күрсэтү	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
3.1.1.	Коммуналь хезмэтлэр күрсэтү	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
3.1.2.	Коммуналь хезмэтлэр күрсөтүнэ тээмин итү торган оешмаларның административ биналары	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
3.2.1.	Социаль хезмэт күрсэтү йортлары	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
3.2.2.	Халыкка социаль ярдэм күрсэтү	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн
3.2.3	Элемтэ хезмэте күрсэтү	билгелэнм эгэн	билгелэнм эгэн	билгелэнмэг эн	билгелэнмэг эн

3.2.4	Тулай торак	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
3.6.1.	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
3.7	Дини куллану	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
3.7.1.	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
3.7.2.	Дини идарә һәм мәгариф	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
3.9.1.	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән үзара бәйлә өлкәләрдәге эшчәнлекне тәмин итү	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
4.4	Кибетләр	билгеләнм эгән	2 катлы/билг еләнмәгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	билгеләнм эгән	2 катлы/билг еләнмәгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнм эгән	2 катлы/билг еләнмәгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
4.7	Кунакханә буенча хезмәте күрсәтү	билгеләнм эгән	3 катлы/билг еләнмәгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
4.9.1. 3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнм эгән	2 катлы/10 м	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
4.9.1. 4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнм эгән	2 катлы/10 м	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
6.8	Элемтә	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән
13.1	Яшелчәчелек белән шөгыльләнү	мин. - 200 макс. - 2000	0/0	0 %	билгеләнмәг ән
13.2	Бакчачылык белән шөгыльләнү	мин. - 200 макс. - 2000	билгеләнм эгән	билгеләнмәг ән	билгеләнмәг ән

Искөрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь аралыклар» графасында вакланма аша жир кишәрлегенә урамнары һәм башка якларыннан аралык күрсәткечләре китерелә.

Күрсәткечләре билгеләнмәгән параметрлар «билгеләнмәгән» дип күрсәтелде.

Жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән куллануның ярдәмче төрләрә рөхсәт ителгән куллануның төп һәм шартлы төрләрә өчен әлегә Томның VIII бүлегендә, 20 статьясында, 20.1 пунктында КҮРСӘТЕЛГӘН таблица нигезендә билгеләнә.

Әлегә статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләрә нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренәң чик (минималь) күләмнәрә түбәндәге очрақларда кулланылмый:

- хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрне һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән жир кишәрлеге төзелсә һәм мәйданы жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь) үлчәмнәрәнә туры килә торган жирлектә жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлегә булмаса;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлеге төзү;

- гамәлдәге күчәмсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм мәйданы жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь) күләмәнә туры килә торган жир кишәрлеге урынында төзү мөмкинлегә булмау.

20.3. Аз катлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2)

Аз катлы торак төзелеше зоналарының шәһәр төзелеше регламенты (Ж2) әлегә Кагыйдәләр билгеләгән Ж2 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Аз катлы күп фатирлы торак төзелеше зоналары түбәндәгеләрне урнаштыру өчен билгеләнгән:

- аз катлы торак йортларны (дүрт катка кадәр, мансардын да кертеп);

- блоктан эшләнгән торак йортларны;

- йорт янындагы жир кишәрлекләре белән аерым торучы торак йортларны;

Торак зоналарда аерым торган, төзелгән яисә кушып төзелгән социаль һәм коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге объектларны, сәламәтлек саклау объектларын, мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм урта гомуми белем бирү объектларын, культ биаларын, автомобиль транспорты стоянкаларын, гараж билгеләнешендәге объектларны, гражданның яшәвенә бәйлә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәрә йогынты ясамый торган объектларны урнаштыру рөхсәт ителә. Торак зоналар составына шулай ук бакчачылык белән шөгыйльләнү өчен билгеләнгән территорияләр дә кертелергә мөмкин.

Жир кишәрлекләре барлыкка килгәндә (шул исәптән, бүлү яки бүлеп бирү юлы белән) рөхсәт ителгән куллану төрләрә белән 2.1, 2.2 кодлы жир кишәрлегенәң минималь киңлегә урам фронты (юл) буенда 12 м дан ким булмаска тиеш; 2.3 коды белән– 6 м дан да ким булмаска тиеш, 2.1.1 коды белән – 27 м дан да ким булмаска тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләрә өчен иң чик катлар саны һәм иң чик биеклегә төп биаларга, корылмаларга һәм каралтыларга карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максималь биеклегә - яссы түбә башына 3,5 м, кыек түбә очына кадәр 4,5 м .

Индивидуаль торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыklarны кабул итәргә кирәк:

- кишәрлек чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (йөрү юлыннан) - кимендә 3 метр;

- кишәрлек чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;

- торак бина төрээләрәннән алып күрше кишерлектә урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына (коега) кадәр 25 метрдан да ким булмаган ара.

Блоктан эшлэнгән һәм аз катлы күп фатирлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны кабул итергә кирәк:

- кишәрлек чигеннән алып торак йорт стенасына кадәр 2.3 коды өчен - 3 метрдан да ким булмаган, урам ягыннан (керү юлыннан) - 3 метрдан ким булмаган;
- 2 - 3 катлы биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 катлының: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзеклекләре);

- торак бүлмәләрнең төрээләре белән шул ук биналарның озын яклары һәм яннары арасында -10 метрдан да ким булмаган

Гомуми файдаланудагы майданчыктар торак һәм ижтимагый биналардан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балалар уеннары өчен торак биналарга кадәр- 12 м;
- өлкәннәр өчен ял итү майданчыгыннан - 10 м;
- автомобиль кую майданчыктарыннан - 10 м;
- спорт белән шөгыльләнү өчен майданчыктан-10 метрдан 40 метрга кадәр;
- хужалык максатлары өчен - 20 м;
- калдыктар өчен контейнерлы майданчыктар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан урнаштыру рәхсәт ителми.

Чиктәш кишәрлекләр арасындагы материал һәм киртәләр тибы, яшелчә бакчалары белән тәэмин ителгән өлештә, кояш яктысын үткәрә торган чөлтерсыман материаллардан кабул ителә.

Өстәмә корылмалар, автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан урнаштыру рәхсәт ителми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, кв м.	корылма катлары саны / биекlege	Төзелешн ең максимал ь проценты	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.1.1.	Аз катлы күп фатирлы торак төзелеше	билгеләнмәгән	4 кат (мансардны да кертеп)/20 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
2.3	Блоктан эшлэнгән торак төзелеше	мин - 1000 макс. - билгеләнмә	3 катлы/18 м	60 %	3/3

		гән			
2.7.1.	Автотранспортны саклау	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
3.4.1.	Амбулатория-хастаханә хезмәте күрсәтү	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	10/билгелән мәгән
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
3.8.1.	Дәүләт идарәсе	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
4.4	Кибетләр	билгеләнмә гән	3 катлы/билг еләнмәгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
5.1.2.	Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәэмин итү	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү өчен мейданчыклар	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин - 1000 макс. - билгеләнмә гән	3 катлы/18 м	50 %	3/3
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин - 1000 макс. - билгеләнмә гән	3 катлы/18 м	40 %	3/3
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	билгеләнмә гән	8 катлы/ билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
3.1	Коммуналь хезмәте күрсәтү	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән
3.1.1.	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмә гән	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгеләнмә гән

3.1.2.	Коммуналь хезмэтлэр күрсәтүне тээмин итү торган оешмаларның административ биналары	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.1.	Социаль хезмэт күрсәтү йортлары	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.2.	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.3	Элемтә хезмәте күрсәтү	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.4	Тулай торак	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.6.1.	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.7	Дини куллану	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.7.1.	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.7.2.	Дини идарә һәм мөгариф	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1.	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән үзара бәйлә өлкәләрдәге эшчәнлекне тээмин итү	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	билгеләнмә гән	2 катлы/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмә гән	2 катлы/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.7	Кунакханә буенча хезмәте күрсәтү	билгеләнмә гән	3 катлы/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнмә гән	2 катлы/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.4	Автомобиль ремонтлау	билгеләнмә гән	2 катлы/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.8	Элемтә	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.6	Урамда йөрми торган транспорт	билгеләнмә гән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
13.1	Яшелчәчелек белән шөгыйльләнү	мин. - 200 макс. - 2000	0/0	0 %	билгеләнмәгән
13.2	Бакчачылык белән шөгыйльләнү	мин. - 200 макс. - 2000	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

Искөрмәләр.

«Жир кишәрлеге чикләреннән минималь аралыклар» графасында вакланма аша жир кишәрлегенәң урамнары һәм башка якларыннан аралык күрсәткечләре китерелә.

Күрсәткечләре билгеләнмәгән параметрлар «билгеләнмәгән» дип күрсәтелде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның VIII бүлегендә, 20 СТАТЬЯСЫНДА, 20.1 пункттында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишәрлекләренәң чик (минималь) күләмнәре түбәндәге очракларда кулланылмый:

- хосусый милектәге жир кишәрлеген һәм дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге жирләрне һәм (яисә) жир кишәрлекләрен яңадан бүлү юлы белән жир кишәрлеге төзелсә һәм мәйданы жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь) үлчәмнәренә туры килә торган жирлектә жир кишәрлеген формалаштыру мөмкинлеге булмаса;

- ике һәм аннан күбрәк жир кишәрлекләрен берләштерү юлы белән жир кишәрлеге төзү;

- гамәлдәге күчмәсез милек объекты астында төзелә торган жир кишәрлеге барлыкка килү һәм мәйданы жир кишәрлекләренәң иң чик (минималь) күләменә туры килә торган жир кишәрлеге урынында төзү мөмкинлеге булмау.

20.4. Күп функцияле иҗтимагый-эшлекле зоналарның (ОД) шәһәр төзелеше регламенты

Күп функцияле иҗтимагый-эшлекле зоналарның(ОД) шәһәр төзелеше регламенты әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән ОД индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Күп функцияле иҗтимагый-эшлекле зоналар мәдәният, сәүдә, сәламәтлек саклау, жәмәгать туклануы, социаль һәм мәдәни-көнкүреш билгеләнешендәге объектлар, эшмәкәрлек эшчәнлеге, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү объектлары, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләре, культ биналары, автомобиль транспорты тукталышлары, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектлар, гражданның тормыш эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйле башка объектлар урнаштыру өчен билгеләнгән.

Иҗтимагый-эшлекле зоналарда урнаштыру өчен рөхсәт ителгән капитал төзелеш объектлары исемлегенә торак йортлар, блоктан эшләнгән төзелеш йортлары, күп фатирлы йортлар, кунакханәләр, жир асты яки күп катлы гаражлар кертелергә мөмкин.

Жир кишәрлекләре барлыкка килгәндә (шул исәптән, бүлү яки бүлеп бирү юлы белән) рөхсәт ителгән куллану төрләре белән 2.1, 2.2 кодлы жир кишәрлегенәң минималь киңлеге урам фронты (юл) буенда 12 м дан ким булмаса тиеш; 2.3 коды белән– 6 м дан да ким булмаса тиеш, 2.1.1 коды белән – 27 м дан да ким булмаса тиеш.

2.1, 2.2, 2.3 кодлары белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре өчен иң чик катлар саны һәм иң чик биеклегенә төп биналарга, корылмаларга һәм каралтыларга карата билгеләнә. Ярдәмчел корылмаларның максималь биеклегенә - яссы түбә башына 3,5 м, кыяк түбә очына кадәр 4,5 м .

Индивидуаль торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны кабул итәргә кирәк:

- кишәрлек чигеннән торак йорт стенасына кадәр - кимендә 3 метр, урам ягыннан (йөрү юлыннан) - кимендә 3 метр;
- кишәрлек чикләреннән алып хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 1 метр;
- торак бина тәрәзәләреннән алып күрше кишәрлектә урнашкан хужалык корылмаларына кадәр - кимендә 10 метр;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда, күрше йортның диварларына кадәр ара - 12 метрдан да ким түгел;
- үзәкләштерелгән канализация булмаганда бәдрәфтән су белән тәэмин итү чыганагына (коега) кадәр 25 метрдан да ким булмаган ара.

Блоктан эшләнгән һәм аз катлы күп фатирлы торак төзелеше өчен түбәндәге ераклыктарны кабул итәргә кирәк:

- кишәрлек чигеннән алып торак йорт стенасына кадәр 2.3 коды өчен - 3 метрдан да ким түгел, урам ягыннан (йөрү юлыннан) - 3 метрдан ким түгел; код өчен 2.1.1 - 3 метрдан ким түгел, урам ягыннан (йөрү юлыннан) - 3 метрдан ким түгел;
- 2 - 3 катлы биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: 15 м дан да ким булмаган; 4 катлының: 20 м дан да ким булмаган (көнкүреш өзеклекләре);
- торак бүлмәләренең тәрәзәләре белән шул ук биналарның озын яклары һәм яннары арасында -10 метрдан да ким булмаган

Гомуми файдаланудагы майданчыктар торак һәм ижтимагый биналардан түбәндәге ераклыкта урнаштырылырга тиеш:

- балалар уеннары өчен торак биналарга кадәр- 12 м;
- өлкәннәр өчен ял итү майданчыгыннан - 10 м;
- автомобиль кую майданчыктарыннан - 10 м;
- спорт белән шөгыльләнү өчен майданчыктан-10 метрдан 40 метрга кадәр;
- хужалык максатлары өчен - 20 м;
- калдыктар өчен контейнерлы майданчыктар - 20 метрдан 100 метрга кадәр.

Чиктәш кишәрлекләре арасындагы материал һәм киртәләр тибы, яшелчә бакчалары белән тәэмин ителгән өлештә, кояш яктысын үткәрә торган челтәрсыман материаллардан кабул ителә.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рәхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рәхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, кв м.	корылма катлары саны / биекlege	Төзелешнең максимум процент	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рәхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7	Торак төзелешенә хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.	Коммуналь хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

3.1.2.	Коммуналь хезмэтлэр күрсэтүне тээмин итү торган оешмаларның административ биналары	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.2.2.	Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.2.3	Элемтә хезмәте күрсәтү	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.2.4	Тулай торак	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.3	Көнкүреш хезмәте күрсәтү	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.4.1.	Амбулатория-хастаханә хезмәте күрсәтү	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.4.2.	Стационар медицина хезмәте	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.5.1	Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	10/билгеләнмэгән
3.5.2.	Урта һәм югары һөнәри белем	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	10/билгеләнмэгән
3.6.1.	Мәдәни-ял итү эшчәнлегә объектлары	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.7	Дини куллану	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.7.1.	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.7.2.	Дини идарә һәм мөғариф	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.8	Ижтимагый идарә	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.8.1.	Дәүләт идарәсе	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.8.2.	Вәкиллең эшчәнлегә	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
4.1	Эшлекле идарә	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
4.4	Кибетләр	билгеләнмэгән	3 катлы/билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлегә	билгеләнмэгән	2 катлы/билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмэгән	3 катлы/билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
4.7	Кунакханә буенча хезмәте күрсәтү	билгеләнмэгән	5катлы/билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән

4.8.1	Күңел ачу чаралары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.1.	Спорт-тамаша чараларын тээмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.2.	Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тээмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.3	Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрләре					
2.1	Индивидуаль торак төзелеше өчен	мин - 1000 макс. - билгеләнмәгән	3 катлы/18 м	50 %	3/3
2.1.1.	Аз катлы күп фатирлы торак төзелеше	билгеләнмәгән	4 кат (мансардны да кертеп)/20 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
2.2	Шәхси ярдәмче хужалык алып бару өчен (йорт яны жир кишәрлеге)	мин - 1000 макс. - билгеләнмәгән	3 катлы/18 м	40 %	3/3
2.3	Блоктан эшләнгән торак төзелеше	мин - 1000 макс. - билгеләнмәгән	3 катлы/18 м	60 %	3/3
2.5	Уртача катлы торак төзелеше	билгеләнмәгән	8 катлы/ билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
2.6	Күп катлы торак йорт (биек төзелеш)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
2.7.1.	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгән	1 кат/4.5 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.2.1.	Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.4.3.	Махсус билгеләнештәге медицина оешмалары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

3.9.1.	Гидрометеорология өлкөсөндөгө һәм аның белән үзара бэйле өлкөлөрдөгө эшчәнлекне тээмин итү	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
4.2	Сөүдө объектлары (сөүдө үзөклөрө, сөүдө-күңел ачу үзөклөрө (комплекслар))	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
4.3	Базарлар	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
4.9	Хезмөт урыны гаражлары	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән
4.10	Күргөзмө-ярминкө эшчәнлегө	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән	билгеләнмэгән

Искөрмөлөр.

«Жир кишөрлеге чиклөрөннөн минималь аралыктар» графасында вакланма аша жир кишөрлегенөң урамнары һәм башка яктарыннан аралык күрсөткөчлөрө китерелө.

Күрсөткөчлөрө билгеләнмэгән параметрлар «билгеләнмэгән» дип күрсөтелде.

Жир кишөрлеклөрөннөн һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсөт ителгән файдалануның ярдәмчө төрлөрө рөхсөт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрлөрө өчөн әлегө Томның VIII бүлегендө, 20 СТАТЬЯСЫНДА, 20.1 пунктында күрсөтелгән таблица нигезендө билгелөнө.

Әлегө статьяда жайга салынмаган күрсөткөчлөр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләплөрө нигезендө билгелөнө.

Шәһәр төзелешө регламенты тарафыннан билгеләнгән жир кишөрлеклөрөнөң чик (минималь) күләмнөрө түбәндөгө очрактарда кулланылмый:

- хосусый милөктөгө жир кишөрлеген һәм дәүләт милкендөгө яисә муниципаль милөктөгө жирлөрнө һәм (яисә) жир кишөрлеклөрөн яңадан бүлү юлы белән жир кишөрлеге төзелсә һәм мәйданы жир кишөрлеклөрөнөң иң чик (минималь) үлчәмнөрөнө туры килә торган жирлектө жир кишөрлеген формалаштыру мөмкинлегө булмаса;

- икө һәм аннан күбрөк жир кишөрлеклөрөн берләштерү юлы белән жир кишөрлеге төзү;

- гамәлдөгө күчөмсөз милөк объекты астында төзелә торган жир кишөрлеге барлыкка килү һәм мәйданы жир кишөрлеклөрөнөң иң чик (минималь) күләмөнө туры килә торган жир кишөрлеге урынында төзү мөмкинлегө булмау.

20.5. Инженерлык инфраструктурасы (И) зоналарының шәһәр төзелешө регламенты

Инженерлык инфраструктурасы зоналарының(И) шәһәр төзелешө регламенты әлегө Кагыйдәләрдө билгеләнгән И индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Инженерлык инфраструктурасы зоналары инженерлык инфраструктурасы объектларын, шул исәптән корылмаларны һәм коммуникациялөрнө урнаштыру өчөн, шулай ук техник регламентлар таләплөрө нигезендө мондый объектларның санитар-саклау зоналарын билгеләү өчөн урнаштырылган.

Жир кишөрлеклөрөннөн һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсөт ителгән файдалану төрлөрө; жир кишөрлеклөрөнөң чик (минималь һәм (яки)

максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, кв м.	корылма катлары саны / биеклеге	Төзелешнең максимум процент ы	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
2.7.1.	Автотранспортны саклау	билгеләнмәгән	1 катлы/4.5 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.2.	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итү торган оешмаларның административ биналары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1.	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән үзара бәйләү өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9	Хезмәт урыны гаражлары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.7	Энергетика	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.5	Торба үткәргеч транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрләре					
4.4	Кибетләр	билгеләнмәгән	3 катлы/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.4	Һава транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

Искәрмәләр.

Күрсәткечләре билгеләнмәгән параметрлар «билгеләнмәгән» дип күрсәтелде.

Жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләрә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләрә өчен әлеге Томның VIII бүлегендә, 20 СТАТЬЯСЫНДА, 20.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләрә нигезендә билгеләнә.

20.6. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының (СХ2) шәһәр төзелеш регламенты

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналарының(СХ2) шәһәр төзелеш регламенты әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән СХ2 индексы булган территорияль зоналарга кагыла.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зоналары авыл хужалыгы эшчәнлеген алып бару, фермер хужалыклары, фәнни-тикшеренү, уку һәм авыл хужалыгы житештерүенә бәйле башка максатлар эшчәнлеген тәэмин итү өчен, шулай ук аквакультура (балыкчылык), шул исәптән авыл хужалыгы житештерүе өчен кирәкле капиталъ төзелеш объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлеклөрөнәң чик (минималъ һәм (яки) максималъ) күләме һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлеклөрөнәң чик күләмнәрә һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Атамасы	жир кишәрлегенә күләме, га	корылма катлары саны / биеклегә	Төзелешнең максимум проценты	жир кишәрлегенә чикләрәннән минимум чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә					
1.3	Яшелчәчелек *)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.5	Бакчачылык	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
1.8	Терлекчелек	макс. - 50	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.9	Жәнлекчелек	макс. - 50	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.10	Кошчылык	макс. - 50	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.11	Дуңгызчылык	макс. - 50	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
1.12	Умартачылык	макс.- 1	билгелән	10 %	билгелә

			мэгэн		нмэгэн
1.13	Балыкчылык	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
1.14	Авил хужалыгын фэнни яктан тээмин итү	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
1.15	Авил хужалыгы продукциясен саклау нэм эшкертү	макс. - 10	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
1.17	Питомниклар	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
1.18	Авил хужалыгы житештерүен тээмин итү	макс. - 10	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
1.19	Печән чабу	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	0 %	билгелэн нмэгэн
1.20	Авил хужалыгы хайваннарын көтү	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	0 %	билгелэн нмэгэн
2.7.1.	Автотранспортны саклау	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн/4.5 м	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
3.1	Коммуналь хезмөте күрсөтү	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	0 %	билгелэн нмэгэн
3.1.1.	Коммуналь хезмөтлөр күрсөтү	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
3.1.2.	Коммуналь хезмөтлөр күрсөтүне тээмин итү торган оешмаларның административ биналары	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
3.9.1.	Гидрометеорология өлкөсөндөгө нэм аның белән үзара бөйлө өлкөлөрдөгө эшчәнлекне тээмин итү	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
3.10.1	Амбулатор ветеринария хезмөте күрсөтү	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
4.4	Кибетлөр	билгелэн мэгэн	3 катлы/билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
4.6	Жөмөгөтү туклануы	билгелэн мэгэн	2 катлы/билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
4.9.1.1	Транспорт чараларына ягулык салу	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгелэн мэгэн	2 катлы/10 м	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
6.9	Склад	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
6.9.1	Склад мөйданчыклары	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
6.12	Фэнни-житештерү эшчәнлегө	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн мэгэн	билгелэн нмэгэн

11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелә нмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелә нмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелә нмәгән
12.0. 1	Урам-юл челтәре	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелә нмәгән
12.0. 2	Территорияне төзекләндерү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелә нмәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрләре					
3.9.2	Фәнни тикшеренүләр үткөрү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелә нмәгән
3.9.3	Фәнни сынаулар үткөрү	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелә нмәгән
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелә нмәгән
5.3	Ау һәм балык тоту	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелә нмәгән
6.8	Элемтә	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелән мәгән	билгелә нмәгән

Искәрмәләр.

*) Капиталь төзелеш объектлары булганда, яшелчәчелек белән теплицаларда шөгыйльләнү

Күрсәткечләре билгеләнмәгән параметрлар «билгеләнмәгән» дип күрсәтелде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның VIII бүлегендә, 20 СТАТЬЯСЫНДА, 20.1 пункттында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

20.7. Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының(СХ4) шәһәр төзелеше регламенты

Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналарының (СХ4)шәһәр төзелеше регламенты әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СХ4 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зоналары бакчачылык, яшелчәчелек һәм дача хужалыгы алып бару өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Атамасы	жир	корылма	Төзелеш	жир

		кишәрлеге күләме, кв м.	катлары саны / биекlege	нең максима ль процент ы	кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.2.	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итү торган оешмаларның административ биналары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1.	Гидрометеорология өлкәсендәгә һәм аның белән үзара бәйләү өлкәләрдәгә эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
13.0	Гомуми билгеләнештәгә жир кишәрлекләре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
13.1	Яшелчәчелек белән шөгылләнү	мин. - 200 макс. - 2000	0/0	0%	билгеләнмәгән
13.2	Бакчачылык белән шөгылләнү	мин. - 200 макс. - 2000	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрләре					
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

Искәрмәләр.

Күрсәткечләре билгеләнмәгән параметрлар «билгеләнмәгән» дип күрсәтелде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның VIII БҮЛЕГЕНДӨ, 20 статьясында, 20.1 пунктнда күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

20.8. Рекреацион билгеләнештәге зоналарның(P2) шәһәр төзелеше регламенты

Рекреацион билгеләнештәге зоналарның (P2)шәһәр төзелеше регламенты әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән P2 индексы белән территориаль зоналарга кагыла.

Рекреация билгеләнешендәге зоналар яшел утыртмаларны саклау һәм яңадан житештерү, аларны халык ялын уздыру максатларында нәтижәле файдалануны тәэмин итү өчен билгеләнгән. Үз эченә әлеге зонага хезмәт күрсәтүгә бәйле шәһәр урманнары, парклар, скверлар, бульварлар, буалар, күлләр биләгән территорияләргә ала.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренә чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренә чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, кв м.	корылма катлары саны / биекlege	Төзелешнең максимум процент ы	жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.6.2.	Мәдәният һәм ял парклары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү өчен мәйданчыклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.2	Табигать-танып белү туризмы	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
9.1	Табигать территорияләрен саклау	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрләре					
2.4	Күчмә торак	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	0 %	билгеләнмәгән
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

3.1.1.	Коммуналь хезмэтлэр күрсөтү	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
3.1.2.	Коммуналь хезмэтлэр күрсөтүне тээмин итү торган оешмаларның административ биналары	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
3.6.1.	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
3.6.3.	Цирклар һәм жәнлекләр	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
3.7	Дини куллану	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
3.7.1.	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
3.7.2.	Дини идарә һәм мөгариф	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
3.9.1.	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән үзара бәйлә өлкәләрдәге эшчәнлекне тээмин итү	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
4.4	Кибетләр	билгеләнм эгән	3 катлы/билг еләнмөгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнм эгән	2 кат/н.	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
4.8.1	Күңел ачу чаралары	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
5.1.1.	Спорт-тамаша чараларын тээмин итү	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
5.1.2.	Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тээмин итү	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
5.2.1	Туристтик хезмэт күрсөтү	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
5.3	Ау һәм балык тоту	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
5.5	Гольф уйнау яки атта йөрү өчен кырлар	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
6.8	Элемтә	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
9.2	Курорт эшчәнлеге	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
9.2.1	Санаторий эшчәнлеге	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнм эгән	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнмөг ән

Искөрмәләр.

Күрсәткечләре билгеләнмөгән параметрлар «билгеләнмөгән» дип күрсәтелде.

Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләрә рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләрә өчен әлегә Томның VIII бүлегендә, 20 СТАТЬЯСЫНДА, 20.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлегә статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләрә нигезендә билгеләнә.

20.9. Ял, туризм һәм спорт объектлары зоналарының(РЗ) шәһәр төзелеше регламенты

Ял, туризм һәм спорт объектларының (РЗ) зоналарының шәһәр төзелеше регламенты РЗ индексы белән зона регламенты нигезендә жирләрден фактта файдалануның яисә планлаштырылуның территорияләре чикләрендә урнашкан территорияль зоналарга кагыла.

Ял, туризм һәм спорт объектлары зоналары табигый, тарихи, социаль-мәдәни объектларны, физик культура һәм спорт объектларын, шулай ук рухи һәм башка ихтыяжларны канәгатьләндерә алырлык башка объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән.

Жир кишәрлекләрәннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрә; жир кишәрлекләренәң чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән түзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренәң чик күләмнәрә һәм капиталъ төзелеш объектларын рөхсәт ителгән түзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Атамасы	жир кишәрлегә күләме, кв м.	корылма катлары саны / биеклегә	Төзелешнең максимум проценты	жир кишәрлегә чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләрә					
3.6.2	Мәдәният һәм ял парклары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәгә һәм аның белән үзара бәйләү өлкәләрдәгә эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.6	Жәмәгать туклануы	билгеләнмәгән	3 катлы/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.7	Кунакханә буенча хезмәт күрсәтү	билгеләнмәгән	3 катлы/билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.8.1	Күңел ачу чаралары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.3	Спорт белән шөгыйльләнү өчен майданчыклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

5.1.7	Спорт базалары	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
5.2	Табигать-танып белү туризмы	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
5.2.1	Туристтик хезмәт күрсәтү	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
5.3	Ау һәм балык тоту	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
5.5	Гольф уйнау яки атта йөрү өчен кырлар	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
9.1	Табигать территорияләрен саклау	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
9.2	Курорт эшчәнлеге	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
9.2.1	Санаторий эшчәнлеге	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
12.0. 1	Урам-юл челтәре	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
12.0. 2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрләре					
2.4	Күчмә торак	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	0 %	билгеләнмэг ән
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итү торган оешмаларның административ биналары	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
3.6.1	Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
3.6.3	Цирклар һәм жәнлекләр	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
3.7	Дини куллану	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
3.7.1	Дини йолаларны гамәлгә ашыру	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
3.7.2	Дини идарә һәм мәгариф	билгеләнм эгән	билгелән мэгән	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән
4.4	Кибетләр	билгеләнм эгән	3 катлы/бил	билгеләнм эгән	билгеләнмэг ән

			геләнмөгән		
4.5	Банк һәм иминият эшчәнлеге	билгеләнмәгән	2 катлы/билгеләнмөгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.10	Күргәзмә-ярминкә эшчәнлеге	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.1	Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.2	Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.4	Спорт белән шөгыльләнү өчен жиһазландырылган майданчыклар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.5	Су спорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.1.6	Авиация спорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
5.4	Кече суднолар өчен причаллар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
6.8	Элемтә	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.3	Су транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.4	Һава транспорты	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
9.3	Тарихи-мәдәни эшчәнлек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

Искәрмәләр.

Күрсәткечләре билгеләнмәгән параметрлар «билгеләнмәгән» дип күрсәтелде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның VIII бүлегендә, 20 статьясында, 20.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

20.10. Зиратлар урнаштыру зоналарының(СН1) шәһәр төзелеш регламенты

Зиратлар урнаштыру зоналарының (СН1)шәһәр төзелеш регламенты әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән СН1 индексы булган территориаль зоналарга кагыла.

Зиратлар урнаштыру зоналары күмү урыннарын (зиратларны, крематорийларны, башка күмү урыннарын) урнаштыру һәм эшләтү өчен билгеләнгән. Әлеге төр зоналарны урнаштыру, күрсәтелгән зоналарны бүлеп биру юлы белән генә тәэмин ителә һәм башка территориаль зоналарда рөхсәт ителми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренен чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Атамасы	Жир кишәрлеге күләме, кв м.	Корылма катлары саны / биекlege	Төзелешнең максимум проценты	Жир кишәрлеге чикләреннән минималь чигенүләр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәтә күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.2	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итү торган оешмаларның административ биналары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән үзара бәйләү өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
7.2.3	Гомуми файдаланудагы транспорт кую урыннары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре (территорияләре)	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.1	Ритуаль эшчәнлек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнмәгән					

Искәрмәләр.

Күрсәткечләре билгеләнмәгән параметрлар «билгеләнмәгән» дип күрсәтелде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен өлгә Томның VIII бүлегендә, 20 статьясында, 20.1 пунктында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Өлгә статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

20.11. Калдыклар белән эш итү зоналарының (СН2)шәһәр төзелеше регламенты

Калдыклар белән эш итү зоналарының (СН2)шәһәр төзелеше регламенты СН2 индексы белән булган зона регламенты нигезендә жирләрден фактта файдалануның яисә планлаштырыла торган территорияләр чикләрендә урнашкан территориаль зоналарга кагыла.

Калдыклар белән эш итү зоналары житештерү һәм куллану калдыкларын, медицина, биологик һәм башка калдыкларны саклау, күмү, утильләштерү, зарарсызландыру, эшкәртү объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән. Бу төр зоналарны урнаштыру бары тик күрсәтелгән зоналарны бүлеп биерү юлы белән генә тәэмин ителергә мөмкин һәм башка территориаль зоналарда рөхсәт ителми.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре; жир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары:

Рөхсәт ителгән файдалану төре		Жир кишәрлекләренең чик күләмнәре һәм капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрлары			
Коды	Атамасы	жир кишәрлеге күләме, кв м.	корылма катлары саны / биекlege	Төзелешн ең максимал ь проценты	жир кишәрл еге чикләре ннән минима ль чигенүл әр, м
Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре					
3.1	Коммуналь хезмәте күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.1.	Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.1.2.	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итү торган оешмаларның административ биналары	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
3.9.1.	Гидрометеорология өлкәсендәге һәм аның белән үзара бәйлә өлкәләрдәге эшчәнлекне тәэмин итү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
4.9.1.3	Автомобиль юу урыннары	билгеләнмәгән	2 катлы/10 м	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.1	Су объектларыннан гомуми файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.2	Су объектларыннан махсус файдалану	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
11.3	Гидротехник корылмалар	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0	Гомуми файдаланудагы	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән

	жир кишәрлекләре (территорияләре)	ән	ән	эгән	нмәгән
12.0.1	Урам-юл челтәре	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.0.2	Территорияне төзекләндерү	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
12.2	Махсус эшчәнлек	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән	билгеләнмәгән
Рөхсәт ителгән файдалануның шартлы рәвештә рөхсәт ителгән төрләре					
билгеләнмәгән					

Искәрмәләр.

Күрсәткечләре билгеләнмәгән параметрлар «билгеләнмәгән» дип күрсәтелде.

Жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның ярдәмче төрләре рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм шартлы төрләре өчен әлеге Томның VIII бүлегендә, 20 СТАТЬЯСЫНДА, 20.1 пункттында күрсәтелгән таблица нигезендә билгеләнә.

Әлеге статьяда жайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

21 статья. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган жирләр

ЛО - линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары булган жир кишәрлекләре.

Линия объектларына электр линияләре, элемент линияләре (шул исәптән линия-кабель корымалары), торбаүткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корымалар керә.

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәли көче кагылмый торган жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яисә жирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр төзелеше регламентлары кагыйдәләренә буйсынмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен шундый файдалануның икенче төренә үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

Линия объектларын урнаштыру (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм гомуми файдаланудагы федераль һәм региональ әһәмиятле автомобиль юлларыннан тыш) теләсә кайсы территориаль зонада рөхсәт ителгән файдалануның рөхсәт ителгән төрләре исемлегендә күрсәтелмичә рөхсәт ителә.

22 статья. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләр

ЛФ - урман фонды жирләре.

ВО - өске сулар белән капланган жирләр.

СХ - авыл хужалыгы жирләренең жирләре.

Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган жир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең вәкаләтле органнары яисә вәкаләтле жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнә. Шәһәр

төзелеше регламентлары билгеләнми торган жирләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен шундый файдалануның икенче төренә үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә кабул ителә.

Урман фонды жирләре составыннан жирләрне яки жир кишәрлекләрен куллану урман мөнәсәбәтләре өлкәсендә федераль һәм региональ законнар нигезендә, урманчылыкның чикләрендә урман фонды жирләре урнашкан урман хужалыгы регламенты белән билгеләнә.

Жир өсте сулары белән капланган жирләрдән файдалану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары тарафыннан билгеләнә.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составына авыл хужалыгы жирләренә торак пунктлардан читтә урнашкан сөрүлекләр, печәнлекләр, көтүлекләр, ятмалар, күпьяллык үсентеләр (бакчалар, йөзем бакчалары һ.б.) биләгән жирләр керә. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре кулланды өстенлек ала һәм махсус сакланьрга тиеш. Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр составындагы авыл хужалыгы жирләре гражданның үз ихтыяжлары өчен бакчылыкны алып бару территориясе чикләренә кертелә алмый, шулай ук бакча йортлары, торак йортлар, хужалык корылмалары һәм бакча жир кишәрлегендә гаражлар төзү өчен файдаланыла алмый.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында авыл хужалыгы жирләре СХ индексы белән билгеләнгән авыл хужалыгы жирләре составына жирләрне тискәре йогынтыдан саклау функциясен башкара торган авыл хужалыгы юллары, урманны саклый торган утыртмалары, агач-куак үсемлекләре булган авыл хужалыгы билгеләнешендәге башка жирләр кертелергә мөмкин

23 статья. Жирләрдән фактта яисә планлаштырылган файдалану территорияләре

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында территориаль планлаштыру документлары нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары һәм территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар билгеләнергә тиеш, әмма әлеге территорияләр өчен гамәлдәге законнар таләпләре нигезендә территория зонасы билгеләнә алмый.

Мондый территорияләрне билгеләү өчен жирләрне (жир кишәрлеген яки аның бер өлешен) фактик яки планлаштырылган куллану территориясе төшенчәсе кулланыла.

Жир кишәрлегенә бер өлешен фактта яки планлаштырылган файдалану территориясе -жир кишәрлегенә фактта файдаланыла торган яисә теге яисә бу территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты нигезендә файдалану планлаштырыла торган, бөтен жир кишәрлегенә карата тулаем яисә аның өлешенә карата билгеләнәп бетерелми торган зур булмаган өлешен (шул исәптән ике яисә аннан күбрәк аерымланган кишәрлектән торган бердәм жирдән файдалануны) биләүче территория.

Һәр жир кишәрлегенә бер генә территориаль зонага каравы турындагы законнар таләпләре нигезендә, территориаль зона жир кишәрлегенә бер өлешенә карата (шул исәптән бердәм жирдән файдалануның аерымланган кишәрлегенә карата) билгеләнә алмый. Жир кишәрлегенә факттагы яисә планлаштырылган өлешеннән файдалануга туры килә торган территориаль зонаның шәһәр төзелеше регламенты, файдалануның рөхсәт ителгән төрләренә, жир кишәрлекләренә иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәренә һәм жир кишәрлегенә калган (күпчелек) өлешендә капитал төзелеш объектларын рөхсәт ителгән төзүнең,

реконструкцияләүнең иң чик параметрларына туры килмәү сәбәпле, барлык жир кишәрлегенә кагылмый.

Жир кишәрлегенәң факттагы яки планлаштырылган өлешеннән файдалану территорияләре территориаль зонаның хокукый статусына ия түгел. Әлеге территорияләрнең чикләре, шулай ук территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның аларга туры килә торган чикләре якинча була һәм тиешле функциональ зоналар һәм зоналар чикләре нигезендә жирлекнең генераль планы карталарында территориядән файдалануның махсус шартлары булган шәһәр төзелеше зонасы карталарында чагылдырыла.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында бу территорияләргә билгеләү өчен жир кишәрлегенәң бер өлешен фактта яисә планлаштырылган файдалану территориаль зона индексы кулланыла, ул фактта файдаланылган очракта «-Ф» индексы яисә жир кишәрлегенәң бер өлешен планлаштырылган файдаланган очракта «-п» индексы белән тулыландырыла.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарында жирләрдән фактта һәм планлаштырылган файдалануның түбәндәге төрләргә күрсәтелгән:

Ж1-Ф - индивидуаль торак төзелеше зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе (Ж1).

СХ4-Ф - күмәк бакчачылык һәм яшелчәчелек зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе(СХ4).

СН1-Ф - зиратлар урнаштыру зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе (СН1).

СН2-Ф - калдыклар белән эш итү зонасы регламенты нигезендә жирләрдән фактта файдалану территориясе (СН2).

СХ2-П - авыл хужалыгы билгеләнешендәге объектлар зонасы регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе (СХ2).

Р3-П - ял, туризм һәм спорт объектлары регламенты нигезендә жирләрдән планлаштырылган файдалану территориясе (Р3).

Гамәлдәге законнар нигезендә жирләрнең хокукый статусы җайга салынмаган шундый территорияләр, әгәр алар кешеләр тормышына һәм сәламәтлегенә, әйләнә-тирә мохиткә куркыныч тудырмаса, гамәлдә чикләнмәгән рәвештә озак була ала. Жир кишәрлегенәң бер өлешен факттагы яки планлаштырылган файдалану территориясендә булган капитал төзелеш объектларын яңача төзүгә яки реконструкцияләүгә рөхсәт алу өчен жир кишәрлеген ызанлау (бүлү яки бүлү чыгару) үткәргә һәм территориянең факттагы яки планлаштырылган файдалануына туры килгән территориаль зона чикләрен билгеләү өлешендә әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертәргә кирәк.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында жирләрдән фактта файдалану территориясе сыйфатында, шулай ук шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән урман фонды жирләрендә яисә махсус саклана торган территорияләрдә жир кишәрлекләргә дә күрсәтелә ала.

IX БҮЛЕК. Жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

24 статья. Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

24.1. Гомуми нигезләмәләр

1) Россия Федерациясе Жир кодексы нигезендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә жир кишәрлеклөрөннән файдалануның чикләве билгеләнә, әгәр жир асты байлыклары, һава һәм су законнары турындагы законнарда башкасы каралмаган булса, алар жир өстендә һәм жир астында булган барлык нәрсәгә кагыла һәм мондый жир кишәрлеклөрөндә урнашкан күчмәсз мөлкәт объектларын урнаштыруны һәм (яисә) файдалануны чикли һәм (яисә) территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар урнаштыру максатларына туры килми торган башка эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен жир кишәрлеклөрөннән файдалануны чикли яисә тыя.

2) Территориянең махсус шартлары булган зоналар төрләренең тулы исемлеге Россия Федерациясе Жир кодексының 105 статьясында китерелгән.

3) Жир кишәрлеклөрөннән һәм капиталъ төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләр федераль законнар нигезендә күләмнәре һәм (яисә) чикләре рәсми рәвештә федераль законнар таләпләре нигезендә билгеләнгән территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә генә гамәлдә була. Жирлекләрнең, шәһәр округларының жирле үзидарә органнары үз вәкаләтләренә кертелмәгән территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның күләмнәрен һәм (яисә) чикләрен билгели алмый.

Шуңа ярашлы рәвештә әлеге Кагыйдәләр кысаларында территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар өч төргә бүленә:

- билгеләнгән - Россия Федерациясе законнары нигезендә чикләре билгеләнгән һәм расланган зоналар;

- билгеләүгә планлаштырыла торган-зоналары, чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, ләкин законнар нигезендә билгеләнергә тиеш булган зоналар чикләрен билгеләүнең беркетелгән күләмнәренә һәм бертөрле кагыйдәләренә (критерийларына) ия;

- якинча - чикләре Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнмәгән һәм расланмаган, законнар нигезендә билгеләнергә тиешле булган зоналар, ләкин чикләрен билгеләү буенча билгеләнгән күләмнәре һәм бер мөгънәле кагыйдәләре (критерийлары) юк; мондый зоналар өчен закон дәрәжәсендә бары тик якинча үлчәмнәр билгеләнгән, мондый зоналар чикләрен билгеләгән очракта исәп-хисаплар һәм (яки) әйләнә-тирә мохиткә йогынты дәрәжәсенә натураль үлчәүләрен уздыру юлы белән аныкланырга тиеш.

4) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган билгеләнгән зоналарның чикләре генә мәжбүри тәртиптә чагылдырыла.

5) Шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында, шулай ук Россия Федерациясенең Федераль законнарында һәм норматив хокукый актларында территориядән файдалануның аерым шартлары булган зоналарның чикләрен урнаштыру өчен теркәлгән күләмнәре һәм бертөрле кагыйдәләре билгеләнгән объектларга карата территорияне куллануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре чагылдылырга мөмкин.

Мондый зоналарга саклау зоналары һәм линия объектларының (электр тапшыру линияләренең, торбаүткәргечләренең, элементә линияләренең) минималь

ераклык зоналары, автомобиль юлларының юл буе полосалары, су саклау зоналары һәм жир өсте су объектларының яр буе саклау полосалары керә. Мондый зоналарның чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән очракта, бу чикләр аларны территориянең махсус шартлары булган рәсми билгеләнгән (расланган) зоналардан аерып торучы махсус шартлы билгеләр белән чагылдырыла.

Мондый зоналарның чикләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтү һәм бу зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү мәгълүмати-белешмә характерында була һәм федераль законнар нигезендә билгеләнергә планлаштырыла торган чикләр һәм тыю буларак карала. Территориянең махсус шартлары булган зоналарның якинча чикләрендә тулысынча яисә өлешчә урнашкан жир кишәрлекләренең һәм капитал төзелеш объектларының хокук ияләре, әлеге зоналардагы жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләргә, суд тәртибендә дөгъва белдерергә хокукы.

6) Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориядән файдалануның махсус шартлары булган якинча зоналары чикләре чагылдырылмый, чөнки алар якинча характерга ия һәм жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү өлешендә юридик көчкә ия түгел. Россия Федерациясе суд практикасы нигезендә, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның якинча чикләре шәһәр төзелеше зоналаштыру картасында күрсәтелгән очракта, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре суд тәртибендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган мондый зоналар чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүләргә өлешендә гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

Якинча булган зоналарга федераль законнар таләпләре нигезендә билгеләнмәгән предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары, су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау буенча икенче һәм өченче пояслар зоналары, су астында калу һәм су басу зоналары, радиотехник объектны тапшыра торган чикләү зоналары, территориянең махсус шартлары булган зоналарның һәм ярдәмче зоналарның федераль законнар нигезендә зоналарның күләмнәре исәп-хисаплар һәм (яисә) табигый тикшеренүләр (үлчәүләр) нигезендә билгеләнергә тиешле башка төрләре керә.

7) Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарның түбәндәге төрләре билгеләнгән яисә билгеләнергә тиеш:

- эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары;

- су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе саклау полосалары;

- электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары;

- линияләрнең һәм элемент корылмаларының саклау зоналары;

- электр тапшыру линияләренең санитар өзелүе;

-газүткәргечләрнең һәм газ белән тәэмин итү системаларының саклау зоналары;

- саклау зоналары һәм бүлүче газүткәргечнең минималь ераклык зоналары;

- предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары.

- автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары;

- аэродромга якин территория;

- металл булмаган файдалы казылмалар ятмалары.

24.2. Су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары

Су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналарының төрләре һәм күләмнәре СанПиН 2.1.4.1110-02 «Хужалык-эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» нигезендә билгеләнә.

Су белән тәэмин итү чыганаклары санитар саклау зоналарына (алга таба - ССЗ) ия. Санитар саклау зоналары өч пояс составында оештырыла.

Беренче пояс (катгый режимлы) су алу жайланмаларының, барлык су үткөрү корылмаларының майданчыклары һәм су үткөрү каналы территориясен үз эченә ала. Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганакларын санитар саклау зонасының беренче поясы күләме, сакланган жир асты суларын кулланганда 30 м һәм жир асты суларын тиешенчә сакламаганда 50 м тәшкил итә.

Беренче пояс чикләрендә югары көпшәле агачлар утырту рөхсәт ителми, суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләргә яшәргә, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рөхсәт ителми.

Биналар агынты суларны якындагы көнкүреш яки житештерү канализациясе системасына, яки икенче пояс территориясендә санитария режимын исәпкә алып, ССЗ беренче поясыннан читтә урнашкан чистарту корылмаларының жирле станцияләренә агызып, канализация белән жиһазландырылырга тиеш.

Икенче һәм өченче пояслар (чикләүләр пояслары) су белән тәэмин итү чыганакларының сулары пычрануын булдырмау өчен билгеләнгән территорияне үз эченә ала.

Су белән тәэмин итүнең жир асты чыганаклары санитар саклау зоналарының икенче һәм өченче пояслары чикләрен исәп-хисап белән билгелиләр.

Санитария саклау зонасының икенче һәм өченче пояслары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: туфрак катламын бозуга бәйлә яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш (Роспотребнадзор идарәсенең территориаль бүлекчәсе белән мәжбүри килештерелгән очракта житештерелә); файдаланылган суларны жир асты горизонтларына күчерү һәм каты калдыкларны жир асты катламнарына күчерү, жир асты байлыкларын эшкәртү; ягулык-майлау материаллары, агу химикатлары һәм минераль ашламалар складларын, сәнәгать агымнары, шлам саклау складларын һәм жир асты суларының химик пычрану куркынычына бәйлә башка объектларны урнаштыру. Санитар саклау зонасының өченче поясы чикләрендә мондый объектларны урнаштыру, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән Роспотребнадзор органының санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булганда, су горизонттын пычратудан саклау буенча махсус чаралар үтәлгән очракта гына рөхсәт ителә.

Шулай ук икенче пояс чикләрендә түбәндәгеләр тыела: жир асты суларының микроблар пычрану куркынычына бәйлә зиратларны, үлэт базларын, ассенизация басуларын, фильтрация басуларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм башка объектларны урнаштыру ; ашламалар һәм агу химикатларын куллану; төп кулланылыштагы урманны кисү.

24.3. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе саклау полосалары

Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясы нигезендә, су саклау зоналары елгаларның, инешләрнең, күлләрнең, сусаклагычларның яр буе линиясенә тоташкан һәм күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм

утируун, суларының саегуун булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларының һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларының яшәү тирәлеген саклау максатларында хужалык һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыруның махсус режимы билгеләнә торган территорияләрдән гыйбарәт.

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә торган территорияләрдә яр буе саклау полосалары урнаштырыла.

Елгаларның су саклау зоналарының, инешләренең киңлеге һәм аларның яр буе саклау полосасының киңлеге тиешле яр сызыгынан билгеләнә.

Елгаларның яисә инешләренең су саклау зонасы киңлеге, аларның чыганаclarыннан елгалар яки инешләр өчен түбәндәге озынлык белән билгеләнә:

- 10 километрга кадәр - 50 метр;
- 10 километрдан 50 километрга кадәр - 100 метр;
- 50 километрдан һәм аннан да күбрәк - 200 метр.

Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:

- туфракның уңдырышлылығын арттыру максатларында агып төшүче сулардан файдалану;
- зиратларны, үлэт базларын, житештерү һәм куллану калдыкларын, химик, шартлаткыч, агулы матдәләрне урнаштыру объектларын, агулаучы һәм агулы матдәләрне (исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан раслана торган диңгез портлары территорияләрендәге аммиак, метанол, аммиак селитрасы һәм калий нитратының яр буе саклау полосалары чикләреннән тыш махсуслаштырылган саклагычларыннан тыш), радиоактив калдыкларны күмү пунктларын урнаштыру, шулай ук территориянең балык хужалыгы әһәмиятендәге су объектлары суларында рөхсәт ителә торган иң чик концентрацияләре билгеләнмәгән пычраткыч матдәләр белән пычрату;

- зарарлы организмнарга каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;

- транспорт чараларының хәрәкәте һәм тукталышы (махсус транспорт чараларыннан тыш), аларның юлларда хәрәкәт итүеннән һәм юлларда һәм каты өслекле махсус жиһазландырылган урыннарда тукталуыннан тыш;

- автозаправка станцияләрен, ягулык-майлау материаллары складларын төзү һәм реконструкцияләү (автомобильләргә ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар, эчке су юллары инфраструктурасы территорияләрендә, шул исәптән аз үлчәмле суднолар кую өчен базалар (корылмалар) территорияләрендә, федераль иминлек хезмәте органнары объектларында урнаштырылган очраклардан тыш), транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен кулланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләре, транспорт чараларын юуны гамәлгә ашыру;

- пестицидлар һәм агрохимикатларны саклау (яр буе саклау полосалары чикләреннән читтә диңгез портлары территорияләрендә махсуслаштырылган саклагычларда агрохимикатлар саклаудан тыш), пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану;

- агынты суларны, шул исәптән дренаж суларын агызу;

- гомумтаралган файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны эзләү һәм чыгару, файдалы казылмаларның башка төрләрен эзләү һәм чыгаруны гамәлгә ашыручы жир асты байлыкларыннан файдаланучылар тарафыннан тау биләмәләренең жир асты байлыклары һәм (яисә) геологик бүлеп бирүләренең жир асты байлыклары турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән һәм (яисә) геологик бүлемтекләр чикләрендә "Жир асты байлыклары турында" 1992 елның 21 февралендәге 2395-І номерлы Россия Федерациясе законның статьясы нигезендә расланган техник проект нигезендә гамәлгә ашырылган очраклардан тыш).

Су саклау зоналары чикләрендә хужалык һәм башка объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кертү, эксплуатацияләү, мондый объектларны су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләмләнүдән һәм суларның саегуыннан саклауны тээмин итә торган корылмалар белән жиһазлау шарты белән рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, чүпләнүдән, ләмләнүдән һәм суларның саегуыннан саклауны тээмин итә торган корылма төрән сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдәләрне, башка матдәләрне һәм микроорганизмнарны чыгарып ташлауның рөхсәт ителгән нормативларын үтәү зарурлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

Су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тээмин итә торган корылмалар дигәндә түбәндәгеләр аңлашыла:

- үзәкләштерелгән су чыгару системалары (канализацияләр), явым-төшем суларын агызу өчен үзәкләштерелгән су чыгару системалары;

- агып төшүче суларны үзәкләштерелгән су чыгару системаларына (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) жибәрү (агызу) корылмалары һәм системалары, әгәр алар шундый суларны кабул итү өчен билгеләнгән булса;

- агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) чистарту өчен әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар һәм Су кодексы таләпләре нигезендә билгеләнгән нормативлардан чыгып тээмин итә торган локаль чистарту корылмалары;

- житештерү һәм куллану калдыкларын жыю корылмалары, шулай ук агып төшүче суларны (шул исәптән яңгыр суларын, кар суларын, инфильтрация суларын, су юу һәм дренаж суларын) су үткәрми торган материаллардан ясалган приемникларга чыгару (агызу) корылмалары һәм системалары.

Су саклау зоналары чикләрендә урнашкан һәм агып төшүче суларны чистарту корылмалары белән жиһазландырылмаган гражданның коммерциягә карамаган бакчачылык, яшелчәчелек яисә дача берләшмәләре территорияләренә карата, аларны мондый корылмалар белән жиһазландырган һәм (яисә) үзәкләштерелгән системаларга тоташтырган вакытка кадәр, әйләнә-тирә мохиткә пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар керүне булдырмый торган су үткәрми торган материаллардан ясалган приемниклар куллану рөхсәт ителә.

Яр буе яклау полосасының киңлегә су объектын ярының текәлегенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм кирегә авышу өчен 30 м яисә кире авышу өчен 0 м, 40 м тәшкил итә һәм 3 м авышу өчен 50 м тәшкил итә.

Елга, чишмә башыннан алып тамагына кадәр 10 км дан да кимрәк булган инеш өчен су саклау зонасы яр буе саклау полосасы белән туры килә. Елганың, инешнең чишмә башлары өчен су саклау зонасы радиусы илле метр күләмендә билгеләнә.

Яр буе саклау полосалары чикләрендә су саклау зонасы өчен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән түбәндәгеләр тыела:

- жирләрне сөрү;

- юыла торган грунтта өем ясау;

- авыл хужалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, ванналар оештыру

Гомуми файдаланудагы су объектынның яр буе линиясе буйлап гомуми файдалану өчен билгеләнгән яр буе полосасы билгеләнә.

Каналларның, шулай ук башыннан тамагына кадәр озынлыгы ун километрдан артмаган елгаларның һәм инешләренең яр буе полосасының киңлегенән тыш, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосасының киңлегә егерме метр тәшкил итә. Каналларның, шулай ук башыннан тамагына кадәр озынлыгы ун

километрдан артмаган елгаларның һәм инешләрнең яр бие полюсасы киңлеге биш метрны тәшкил итә. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында 5 метр киңлектәге яр бие полюсалары чагылдырылмый.

Һәр граждандан гомуми файдаланудагы су объектларының яр бие полюсасын йөрү һәм булу өчен, шул исәптән һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгын гамәлгә ашыру һәм йөзү чараларын причалга утырту өчен файдаланырга хокуклы (механик транспорт чараларынан файдаланмыйча).

Яр бие полюсасы чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.

24.4. Электр челтәре хужалыгы объектларын саклау зоналары

Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналары Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге «Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү тәртибе һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус шартлары турында» 160 номерлы карары нигезендә электр челтәре хужалыгының гамәлдәге линияләренең һәм корылмаларының сакланышын тәэмин итү өчен билгеләнә.

Электрүткәргечнең һава линияләре буйлап саклау зоналары жир кишәрлеге өслеге һәм һава киңлеге (электр тапшыруының һава линияләре терәкләренең биеклегенә туры килә торган биеклеккә) рәвешендә билгеләнә, электр тапшыру линиясенең ике ягында да кырый чыбыклардан читкә тайпылмый торган параллель вертикаль яссылыклар белән түбәндәге ераклыкта чикләнә:

- 1 кВ кадәр - 2 м;
- 1 дән 20 кВ - 10 м га кадәр;
- 35 кВ - 15 м;
- 110 кВ - 20 м;
- 220 кВ - 25 м;
- 500 кВ - 30 м.

Электр тапшыруының жир асты кабель линияләре буйлап саклау зонасы жир кишәрлегенең астында урнашкан жир асты байлыктары кишәрлегенең өслеге (электр тапшыруының кабель линияләрен салу тирәнлегенә туры килә торган тирәнлеккә), кырый кабельләрдән электр тапшыру линиясенең ике ягында да 1 метр ераклыктагы параллель вертикаль яссылыклар белән чикләнгән өлеше рәвешендә урнаштырыла.

Саклау зоналарында электр челтәре хужалыгы объектларының куркынычсыз эшләвен бозарга, шул исәптән аларга зыян китерергә һәм юкка чыгарыр-га, шулай ук (яисә) кешеләрнең сәламәтлегенә, гомеренә, физик яисә юридик затларның милкенә за-рар салырга, экологияне зарарларга һәм янгыннар чыгарырга мөмкин булган теләсә нинди гамәлләр кылу тыела. Аерым алганда, түбәндәгеләр тыела:

- электр челтәре хужалыгы объектларына керү өчен төзелгән юл һәм керү юллары чикләрендә теләсә нинди объектлар һәм предметларны (материалларны) урнаштырырга, шулай ук керү мөмкинлеге өчен кирәкле юл һәм подъездлар булдырмыйча, электр челтәре хужалыгы объектларына керү өчен комачауларга мөмкин булган теләсә нинди эшләр башкарырга һәм корылмалар төзәргә;

- чүплекләр урнаштырырга;

- бәргеч механизмнар белән эш итәргә, 5 тоннадан артык авыр әйберләр ташларга, ачы һәм коррозия матдәләре һәм ягулык-майлау материалларын чыгарып түгәргә һәм агызырга (жир асты электр линияләренең саклау зоналарында).

Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарында 1000 Вольттан артык көчәнеше белән, шулай ук түбәндәгеләр тыела:

- саклагычларда теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары, урнаштырырга яисә тупларга;

-балалар һәм спорт майданчыклары, стадионнар, базарлар, сәүдә нокталары, кыр станнары, терлек абзарлары, гаражлар һәм барлык төр машиналар һәм механизмнар кую урыннары урнаштырырга, билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән эшләрне башкару белән мәшгуль булмаган кешеләрнең күпләп жыелуына бәйләтеләсә нинди чаралар үткәрергә(һава электр тапшыру линияләренең саклау зоналарында);

- саклагычларда теләсә нинди, шул исәптән ягулык-майлау материаллары тупларга яки урнаштырырга.

Саклау зоналары чикләрендә чөлтәр оешмасының язмача рөхсәтеннән башка түбәндәгеләр тыела:

- биналар һәм корылмалар төзү, капитал ремонтлау, реконструкцияләү яисә сүтү;

- тау, шартлату, мелиоратив эшләр, шул исәптән жирләрне вакытлыча су басу белән бәйләтелгән булган;

- агач һәм куаклар утырту һәм кисү;

- юл өсләгеннән йөксәк яисә йөк төялгән гомуми биеклегә 4,5 метрдан артык булган машиналар һәм механизмнар йөрү (һава электр линияләренең саклау зоналарында);

- биеклегә 4 метрдан артыграк булган авыл хужалыгы машиналарын һәм жайланмаларын кулланып, кыр эшләр башкару.

24.5. Линия һәм элемент корылмаларының саклау зоналары

Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 1995 елның 09 июнендәге «Россия Федерациясә элемент линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләрен раслау турында» 578 номерлы карары (алга таба - Карар) нигезендә махсус куллану шартлары булган саклау зоналары билгеләнә:

-урман кишәрлекләрендә торак пунктлардан читтә урнашкан жир асты кабельләре өчен һәм элемент линияләренең һава линияләре һәм радиофикация линияләре өчен - жир асты элемент кабеле трассасыннан яисә элемент линияләренең һәм радиофикация линияләренең һәр яктан кимендә 2 метр ераклыгында параллель туры сызыклар белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә;

- суднолар һәм сал йөри торган елгалар, күлләр, сусаклагычлар һәм каналлар (арыклар) аша чыкканда, элемент линияләре өчен һәм элемент кабеле өчен - су өсләгеннән бөтен тирәнлектә су пространствосы кишәрлекләре рәвешендә, һәр яктан диңгез кабеле трассасыннан 0,25 диңгез миль ераклыгындагы параллель яссылыклар белән билгеләнгән су төбәндәге жир кишәрлекләре рәвешендә, елга, күл, сусаклагыч һәм каналлар (арыклар) һәр яктан 100 метрга күчкәндә, параллель яссылыклар белән билгеләнгән;

- кабельле элемент линияләрендәге жир өсте һәм жир асты хезмәт күрсәтелми торган көчәйтү һәм регенерация пунктлары өчен - көчәйтү һәм регенерация пунктларын урнаштыру үзәгеннән яисә аларның ишелү чигеннән кимендә 3 метрга һәм жирне тоташтыру контурларыннан кимендә 2 метрга керүче йомык линия белән билгеләнә торган жир кишәрлекләре рәвешендә.

Жир кишәрлегендә юридик яки физик затка караган жир кишәрлегендә элемент линиясенең яки радиофикация линиясенең саклык зонасында грунт ачуга бәйләтелгән эш төрләрен (0,3 метрдан да артаган тирәнлектә сөрүдән тыш) житештерүгә заказ бирүче (төзүче) тарафыннан өлгә элемент линиясә яки радиофикация линиясә карамагында булган предприятиедән язмача ризалык алынырга тиеш.

Элемент линияләре һәм радиофикация линияләре трассаларындагы саклау зоналарының жир майданы юридик һәм физик затлар тарафыннан Россия Федерациясә жир законнары нигезендә, карар белән билгеләнгән һәм элемент

линияләренең һәм радиофикация линияләренең саклануын тәэмин итүче чикләүләргә исәпкә алып кулланыла.

Элемтә һәм радиофикация линиясе урнашкан предприятиеләргә саклау зоналарында түбәндәгеләр рәхсәт ителә:

а) предприятиеләргә элемтә корылмаларын эксплуатацияләү өчен шартлар тәэмин итүдә баш тартырга хокуклы булмаган жир милекчеләре (жир хужалары, жирдән файдаланучылар, арендаторлар) белән килешенгән шартларда элемтә линияләрен һәм радиофикация линияләрен эксплуатацияләү өчен кирәкле юлларны, подъездларны, күперләргә һәм башка корылмаларны үз хисабына төзү;

б) элемтә һәм радиофикация линияләрен ремонтлау өчен чокырлар, траншеяләр һәм котлованнар казу, аннары аларны күмү;

в) урман массивлары аша уза торган элемтә линияләрендә һәм радиофикация линияләрендә аварияләргә вакытында әлеге линияләргә трассаларына якин урыннарда аерым агачларны кисү, аннары билгеләнгән тәртиптә урман кисү билетлары (ордерлары) бирү һәм кисү урыннарын кисү калдыкларыннан чистарту.

Элемтә линияләрен яки радиофикация линиясен эксплуатацияләүче предприятиеләр вәкилләре язмача рәхсәттенән башка саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела:

а) һәртөрле төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен, грунтны жир механизмнары (комлы барханнар зоналарыннан тыш) белән планлаштыруны һәм жир эшләрен (тирәнлеккә 0,3 метрдан да артык сөрүдән тыш) тормышка ашырырга;

б) скважиналарны бораулау, шурфлау, туфрак пробаларын алу, шартлату эшләрен башкаруга бәйле геологик-төшерү, эзләү, геодезик һәм башка тикшеренү эшләрен башкаруга;

в) агач утырту, кыр станнарын урнаштыру, терлекләр тоту, материаллар, азык һәм ашламалар туплау, учак яндыру, ату урыннары булдыру;

г) автотранспорт, трактор һәм механизмнар йөрү һәм тукталу урыннарын урнаштырырга, элемтә һәм радиофикация линияләргә үткәргечләргә астында габаритсыз йөкләр жибәргә, каналлар (арыклар) төзүгә, киртәләр корырга һәм башка каршылыклар тудырырга;

д) суднолар, баржалар һәм йөзмә краннар стоянкасы өчен причаллар ясарга, төяү-бушату, су асты-техник, су асты-тирәнәйтү һәм жир казу эшләрен башкаруга, балык промыселы участокларын бүлү чыгарырга, балык, башка су хайваннары, шулай ук су үсемлекләрен су астыннан тоту кораллары белән чыгарырга, су эчертүләр оештырырга, боз казу һәм эзләрү эшләрен башкаруга. Судноларга һәм башка йөзү чараларына якорьлар ташлау, аерым якорьлар, чылбырлар, лотлар, сөйрәткеч һәм траллар белән узу тыела.

е) электр тапшыру линияләрен, радиостанцияләргә һәм электр магнит энергиясен нурландыра торган һәм элемтә һәм радиофикация линиясенә куркыныч йогынты ясай торган башка объектларны төзү һәм реконструкцияләү;

ж) жир асты элемтә линияләрен узунлыгы исәпкә алмыйча, жир асты коммуникацияләрен һәм коррозияне саклауны гамәлгә ашырырга.

Элемтә һәм радиофикация линияләренең нормаль эшен бозаала торган төрле эшләр башкару тыела, аерым алганда:

а) элемтә кабельләргә салынган, һава элемтә линияләргә һәм радиофикация линияләргә баганалары урнаштырылган, радиорелей станцияләргә техник корылмалары, кабель тартмалары һәм бүлү тартмалары урнаштырылган, заказчылар (төзүче) тарафыннан элемтә линияләрен һәм корылмаларын, радиофикация линияләрен һәм корылмаларын, шушы линия һәм корылмалар карамагында булган предприятиеләр белән килештереп, аларны алдан чыгармыйча, биналар һәм күперләргә сүтү һәм реконструкцияләү, коллекторларны, метрополитен туннельләрен һәм тимер юлларны үзгәртеп кору;

б) жир асты кабель линияләре трассаларын күмү, бу трассаларда вакытлыча складлар, химик актив матдэләр һәм сәнэгать, көнкүреш һәм башка калдыклар ташлау урыннарын урнаштыру, үлчи торган, сигнал, кисәтү билгеләре һәм телефон коеларын вату;

в) хезмәт күрсәтелми торган көчәйтү һәм регенерация пунктларының (жир өсте һәм жир асты) һәм радиореле станцияләренең, телефон канализациясенең кабель коеларының, бүлү шкафларының һәм кабель тартмаларының ишекләрен һәм люкларын ачарга, шулай ук элементә линияләренә тоташтырырга (бу линияләрдә хезмәт күрсәтүче затлардан тыш);

г) техник персоналның иркен үтеп керүенә комачаулый торган элементә линияләре трассаларын киртөләү;

д)) элементә хезмәтләреннән файдалану максатларында, үз белдеге белән абонент телефон линиясенә һәм радиофикация линиясенә тоташтыру;

е) элементә һәм радиофикация корылмаларына зыян китерергә мөмкин булган башка гамәлләр кылырга (һава элементә линияләренең терәк һәм арматурасын зарарларга, чыбыкларны өзәргә, аларга чит предметларны һәм элөп куярга башкалар).

24.6. Электр тапшыру линияләренең санитар арасы

Халыкны электр үткәргечләренең һава линияләре барлыкка китерә торган электр кыры йогынтысыннан саклау максатларында, законнар нигезендә, югары вольтлы линия трассасы буйлап санитар аралар билгеләнә, алардан читтә электр кырының көчәнеше 1 кВ/м дан артмый (СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-036.4 пункты нигезендә).

Санитар ара чикләре үткәргечләр горизонталь урнашкан һәм электр кырының көчәнешен киметү чараларынан башка, кырый фазалы үткәргечләренең жиргә проекциясеннән түбәндәге ераклыктарда электр тапшыруның һава линиясенә перпендикуляр юнәлештә электр кырының ике ягында да электр тапшыруның һава линияләре трассасы буйлап СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә кабул ителә:

20 метр - 330 кВ көчәнешле электр линияләре өчен;

30 метр - 500 кВ көчәнешле электр линияләре өчен;

40 метр - 750 кВ көчәнешле электр линияләре өчен;

55 метр - 1150 кВ көчәнешле электр линияләре өчен.

Объектны файдалануга тапшырганда һәм эксплуатацияләү процессында санитар ара инструменталь үлчәүләр нәтижәләре буенча тәзәтелергә тиеш.

24.7. Газүткәргечләренең һәм газ белән тәэмин итү системаларының саклау зоналары

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең "Газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләрен раслау турында" 2000 елның 20 декабрендәге 878 номерлы карары нигезендә газ бүлү челтәрләре өчен түбәндәге саклау зоналары билгеләнә:

а) тышкы газүткәргечләр трассасы буйлап - газүткәргечнең һәр ягынан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыклар белән чикләнган территория рәвешендә;

б) газүткөргөч трассасын билгеләү өчен бакыр чыбык кулланганда полиэтилен торбалардан жир асты газүткөргөчләр трассалары буйлап -газүткөргөчтән - чыбык ягыннан 3 метр һәм каршы яктан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы линияләр белән чикләнган территория рәвешендә;

в) торбаларның материалына карамастан мәңгелек туң грунтларда тышкы газүткөргөч трассалары буйлап-газүткөргөчнең һәр ягыннан 10 метр ераклыкта шартлы линияләр белән чикләнган территория рәвешендә;

г) аерым газ регулятор пунктлары тирәсендә - элеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткөрөлгән йомык линия белән чикләнган территория рәвешендә. Биналарга төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый;

д) газүткөргөчләрнең су асты кичүләре буйлап суднолар һәм сал йөри торган елгалар, күлләр, сусаклагычлар, каналлар аша- су өслегеннән су төбенә кадәр газүткөргөчнең һәр ягыннан 100 м ераклыктагы параллель яссылыклар арасында төзелгән су пространствосы участогы рәвешендә ;

е) урманнар һәм агач-куак үсемлекләре аша үтүче поселокара газүткөргөчләр трассасы буенда-6 метр киңлектәге узу рәвешендә, газүткөргөчнең һәр ягыннан 3 м метр. Газүткөргөчләрнең жир өсте участоклары өчен, агачлардан торбаүткөргөчкә кадәр ераклык, газүткөргөчне эксплуатацияләү срогы дәвамында агачларның биеклегеннән ким булмаса тиеш.

Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарына керүче жир кишәрлекләренә, аларның зарарлануын яисә нормаль эксплуатация шартларын бозуны кисәтү максатларында, чикләүләр (йөкләүләр) кертелә һәм түбәндәгеләр тыела:

а) торак-граждан һәм житештерү билгеләнешендәге объектлар төзөргә;

б) эксплуатация оешмалары белән килештереп, газ бүлү челтәрләре урнашкан автомобиль һәм тимер юлларны, күперләренә, коллекторларны , шушы газүткөргөчләрне алдан алып чыкмыйча, жиимерергә һәм реконструкцияләргә;

в) газ бүлү челтәрләрен жиимерүдән саклый торган яр ныгыту корылмаларын, су үткөрү жайланмаларын, жир өстендәге һәм башка корылмаларны ватарга;

г) танып белү билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм газ бүлү челтәрләренең башка жайланмаларын күчерергә, зарарларга, күмеп куярга, юкка чыгарырга;

д) чүплекләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен агызырга;

е) саклау зоналарын чикләргә һәм аларны томаларга, эксплуатация оешмалары персоналының газ бүлү челтәрләренә керүенә, хезмәт күрсәтүне үткөрүгә һәм килгән зыяннарны бетерүгә каршылык күрсәтергә;

ж) учак ягарга һәм ут чыганакларын урнаштырырга;

з) 0,3 метрдан артык тирәнлектә авыл хужалыгы һәм мелиорация кораллары һәм механизмнары белән баз казырга, жирне казырга һәм эшкәртәргә;

и) газ көйләү пунктларының, катод һәм дренаж саклау станцияләренең, жир асты коелары люкларының капкаларын һәм ишекләрен ачарга, телемеханика системаларын һәм электр белән тәэмин итүне яндырырга яисә сүндерергә;

к) жир өсте газүткөргөчләренә, киртәләргә һәм газ бүлү челтәрләре биналарына чит предметларны ташларга, баскычларны терәп куярга, терәкләр бөйләргә, аларга менәргә;

л) үз белдегә белән газ бүлү челтәрләрен тоташтырырга.

Югарыда күрсәтелгән чикләүләргә туры килми торган урман хужалыгы, авыл хужалыгы һәм башка эшләр, һәм жир горизонтын бозу һәм 0,3 метрдан артык тирәнлеккә тупрак эшкәртү белән бәйлә булмаган эшләр, жир кишәрлекләре милекчеләре, хужалары яки файдаланучылар тарафыннан, газ бүлү челтәрнең саклау зонасында эшләр башланганчы кимендә 3 эш көне кала, эксплуатация оешмасына алдан язмача хәбәр итү шарты белән башкарыла. Газ бүлү челтәрләренең саклау зоналарында жир кишәрлеге өслеген бозу һәм 0,3 метрдан

артык тирәнлектә туфрак эшкөртү башкарыла торган алдагы пунктларда каралмаган хужалык эшчәнлеге газ бүлү чөлтөрлөрөнөң эксплуатацияләү оешмасының язмача рөхсәте нигезендә гамәлгә ашырыла.

24.8. Газүткөргөч бүлүнөң саклау зоналары һәм минималь ераклык зоналары

Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясе буйлап магистраль торба үткөргөчләр (газүткөргөчләр, нефть һәм нефть продуктары үткөргөчләр, аммиак үткөргөчләр) уза. Авыл жирлеге территориясе буйлап узучы магистраль торба үткөргөчләрнең минималь ераклык зоналары 100-200 м, саклау зоналары - 25 м.

Углеводород чималының магистраль продуктүткөргөчләр өчен авария хәллөрөндә шартлау куркынычы дәрәжәсен исәпкә ала торган һәм торбаүткөргөчләр диаметрын исәпкә алып, жирлекләрнең төрөнә, биналарның тибына, объектларның билгеләнешенә карап дифференциацияләнгән минималь-рөхсәт ителә торган ераклык зоналары булдырыла. Минималь-рөхсәт ителә торган ара зоналарының үлчөме СП 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85* магистраль торба үткөргөчләр» нигезендә билгеләнгән. Магистраль торбаүткөргөчләрне трассировкалау якинча булып тора һәм проектлауның алдагы стадиялөрөндә аныкланырга тиеш.

Россия Дәүләт шәһәр техника күзәтчелегенең 1992 елның 22 апрелендәге 9 нче карары белән расланган Магистраль торба үткөргөчләрне саклау кагыйдәләре нигезендә, магистраль торба үткөргөчләрнең саклау зоналарында түбәндөгеләр тыела:

- танып белү һәм сигнал билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын күчерергә, күмөргә һәм ватарга;

- хезмәт күрсәтелми торган кабель элементәсе көчәйткөч пунктларының, линия арматурасы узеллары киртәлөрөнөң, катод һәм дренаж саклау станциялөрөнөң, линия һәм күзәтү коеларының һәм башка линия җайланмаларының люкларын, капкаларын һәм ишекләрен ачарга, краннарны һәм бикләрне ачарга һәм ябарга, торбаүткөргөчләрнең элементә, энергия белән тәэмин итү һәм телемеханика чараларын сүндерергә яки кабызырга;

- чүплөкләр ясарга, кислота, тоз һәм селте эремәләрен агызырга;

- торба үткөргөчләрне жимерүдән, ө янәшөдәге территорияне һәм әйләнә-тирә урынны - транспорт белән чыгарыла торган продукцияне авария хәлендә агызудан саклай торган яр ныгыту корылмаларын, су үткөрү җайланмаларын, жир өстендәге һәм башка корылмаларны жимерергә ;

- учак яндырырга һәм ачык яисә ябык ут чыганакларын урнаштырырга;

- саклау зоналарын киртәләргә яки капларга, торбаүткөргөчләрне һәм аның объектларын эксплуатацияләүче оешмаларга, яисә алар вәкаләт биргән оешмаларга торбаүткөргөчлөргә һәм аларның объектларына хезмәт күрсәтү һәм ремонтлау эшләрен башкаруда, барлыкка килгән аварияләр, һәлакәтләр нәтижәләрен бетерүдә каршылык күрсәтергә.

Торба үткөргөчләрнең саклау зоналарында торба үткөргөч транспорт предприятиеләре белән килештермичә түбәндөгеләр тыела:

- теләсә нинди каралты һәм корылмалар төзергә,

- агачлар һәм куаклар утыртырга, салам өеп куярга, атларны ачык һавада бәйләү өчен багана урнаштырырга, терлек асарга, балык промысел участоклары бүлөп бирергә, балык, шулай ук су хайваннарын һәм үсемлекләрне житештерергә, малларга су эчертергә, бөке казырга һәм боз эзерлөргә;

- торба үткөргөчләр трассасы аша юллар һәм кичүләр төзергә,

- автомобиль транспорты, тракторлар һәм механизмнар стоянкалары корырга, бакчалар һәм яшелчә бакчалары ясарга;

- мелиоратив жир эшләрә башкарырга, сугару һәм киптерү системалары төзәргә;

- ачык һәм жир асты, тау, төзелеш, монтаж һәм шартлату эшләрен, грунт планировкасын башкарырга һ.б.

- скважиналар, шурфлар төзү һәм туфрак пробалары алу (туфрак үрнәкләреннән тыш) белән бәйлә геологик-төшерү, геологик разведка, эзләү, геодезик һәм башка тикшерү эшләрен башкарырга.

СП 36.13330.2012 "СНиП 2.05.06-85* Магистраль торбалар» һәм СП 284.1325800.2016 «Нефть һәм газ өчен промысль торбалары. Эшләренә проектлау һәм житештерү кагыйдәләре» нигезендә торбаүткәргечләргә кадәр минималь ераклыктагы зоналарда түбәндәгеләрне урнаштыру рөхсәт ителми:

- торак пунктлар;
- дачная йортлары булган күмәк бакчалар;
- аерым сәнәгать һәм авыл хужалыгы предприятиеләрен;
- кошчылык фабрикаларын, теплица комбинатларын һәм хужалыкларны;
- файдалы казылмаларны эшкәртү карьерларын;
- автомобильләр өчен гаражлар һәм ачык стоянкаларны;
- кешеләр күпләп жыела торган аерым биналарны (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзаллар һ.б.);
- тиер юл станцияләрен; аэропортлар; елга портлары һәм пристаньнарны; гидро-, электростанцияләрен; I-IV класслы елга транспортының гидротехник корылмаларын;
- су үткәргечләренә чистарту корылмаларын һәм насос станцияләрен;
- 1000 м3 дан артык саклана торган жиңел кабынып китүчән һәм янучан сыеклыклар һәм газ складларын; автомобильләргә ягулык салу станцияләрен һ.б.

24.9. Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-саклау зоналары

Жирлек территориясендә зиратлар, үлэт базлары урнашкан, алар өчен санитар-саклау зоналары урнаштырылырга тиеш.

Күрсәтелгән объектлар өчен санитар-саклау зоналарының күләмнәре һәм чикләре билгеләнгән. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында бу объектларның санитар-саклау зоналары чикләре билгеләнгән дип күрсәтелгән.

Россия Федерациясе Баш дәүләт санитар табибының 2007 елның 25 сентябрәндәге 74 номерлы карары белән расланган «Санитар-саклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 тарафыннан билгеләнгән санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормативлар белән санитар-күзәтү зоналарының якынча үлчәмнәренә туры килә торган күрсәтелгән объектларның санитар-күзәтү зоналарының якынча чикләре жирлекнең генераль планын нигезләү материаллары составына керә торган территориянең махсус шартлары булган зоналар чикләре (гамәлдәге нигезләмә) картасында бирелгән. Санитар-саклау зоналарының якынча чикләре мәгълүмати-белешмә характерда һәм гамәлдәге федераль законнар нигезендә әлегә чикләрдә урнашкан жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләүне билгеләү өлешендә юридик көчкә ия түгел.

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 3 мартындагы «Санитар-саклау зоналарын билгеләү кагыйдәләрен раслау турында» 222 номерлы карары нигезендә, санитар-саклау зоналары, санитар-эпидемиологик таләпләрдән артып китә торган химик, физик һәм (яисә) биологик йогынты объектлары контурларыннан барлыкка килгән очракта, кеше яшәү тирәлегенә химик, физик, биологик йогынты чыганакалары булган капитал төзелешнең гамәлдәге, төзелешкә планлаштырыла

торган, реконструкцияләнә торган объектларына (алга таба-объектлар) карата билгеләнә.

Санитар-саклау зоналары урнаштырылырга тиешле капиталъ төзелеш объектларының хокук ияләре атмосфера һавасын, объект контурларыннан атмосфера һавасына физик һәм (яисә) биологик йогынты дәрәжәләрен тикшеренүләр (үлчәүләр) үткәрергә һәм кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлегә өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәткә (аның территориаль органнары) кирәкле документларны беркетеп, санитар-саклау зонасын билгеләү турында гариза тапшырырга тиеш.

Санитар-саклау зонасын билгеләү, үзгәртү яисә туктату турындагы карарны түбәндәгеләр кабул ителәр:

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлегә өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт - санитар классификация нигезендә I һәм II класслы хәвефлеләктәге объектларга карата, шулай ук санитария классификациясенә кертелмәгән объектларга карата;

- Кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлегә өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәтнең территориаль органнары - санитария классификациясе нигезендә III - V класслы хәвефлеләктәге объектларга карата.

Санитар-саклау зонасы һәм аның чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү, мондый зона турында белешмәләр Бердәм дәүләт күчәмсез милек реестрына кертелгән көннән билгеләнгән дип санала.

Санитар-саклау зонасы чикләрендә жир кишәрлекләрен түбәндәге максатларда файдалану рөхсәт ителми:

- торак төзелешне, мәгариф һәм медицина билгеләнешендәге объектларны, ачык типтагы спорт корылмаларын, балаларның ял итү һәм аларны сәламәтләндерү оешмаларын, рекреацион билгеләнештәге зоналарны һәм бакчачылык алып бару өчен урнаштыру;

- дарулар житештерү һәм саклау объектларын, сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектларын, азык-төлек чималы һәм азык-төлек продукциясенә күпләп сату складларын, эчәргә яраклы су эзерләү һәм саклау өчен суүткәргеч корылмалар комплекслары урнаштыру, санитар-саклау зонасы билгеләнгән объектның химик, физик һәм (яисә) биологик тәэсире мондый чараларның, чималның, суның һәм продукциянең сыйфатын һәм куркынычсызлыгын бозуга китерсә, азык-төлек продукциясе буларак алга таба куллану өчен билгеләнгән авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау һәм эшкәртү максатларында жир кишәрлекләрен куллану.

24.10. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары

Автомобиль юллары өчен, торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юлларыннан тыш, юл яны полосалары билгеләнә.

Автомобиль юлының юл яны полосалары-юл хәрәкәте куркынычсызлыгы таләпләрен, шулай ук автомобиль юлын төзекләндерү, капиталъ ремонтлау, ремонтлау, карап тотуның нормаль шартларын, автомобиль юлын үстерү перспективаларын исәпкә алып, аның саклануын тәэмин итү максатларында, жир кишәрлекләрен (жир кишәрлекләренең өлешләрен) файдалануның аерым режимы билгеләнгән ике яктан да автомобиль юлына бүлеп бирелгән полосага тоташкан территорияләр.

Автомобиль юллары классына һәм (яисә) категориясенә карап, аларның үсеш перспективаларын исәпкә алып, һәр юл буе полосасының киңлегә түбәндәге үлчәмдә билгеләнә:

- I һәм II категорияләрдәге автомобиль юллары өчен - 75 метр;
- III һәм IV категорияләрдәге автомобиль юллары өчен - 50 метр;
- V категория автомобиль юллары өчен - 25 метр.

Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә капитал төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын төзү, реконструкцияләү, реклама конструкцияләрен, мәғлүмат такталарын һәм күрсәткечләрне урнаштыру автомобиль юлы хужасының язма ризалыгы булганда рөхсәт ителә. Бу ризалыкта автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә мондый объектлар төзүне, реконструкцияләүне, реклама конструкцияләре, мәғлүмат щитлары һәм күрсәткечләр урнаштыруны гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан үтәлүе мәжбүри булган техник таләпләр һәм шартлар булырга тиеш.

Федераль, региональ яисә муниципаль, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл буе полосаларын билгеләү турында яисә мондый юл буе полосаларын үзгәртү турында карар тиешенчә юл хужалыгы өлкәсендә дәүләт хезмәтләре күрсәтү һәм дәүләт мөлкәте белән идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъектының вәкаләтле башкарма хакимият органы, жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә. Федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимияте органы, федераль, региональ яисә муниципальара, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл буе полосаларын билгеләү турында яисә мондый юл буе полосаларын үзгәртү турында карар кабул иткән жирле үзидарә органы мондый карар кабул ителгән көннән жиде көн эчендә шәһәр округының жирле үзидарә органына, муниципаль районның жирле үзидарә органына, мондый карар кабул ителгән территорияләргә карата жирлекнең жирле үзидарә органына жибәрә.

Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шулай ук «Олы Күлбаш-Бишнә» һәм «М-7 «Идел»-Берновые Кавали» төбәк автомобиль юллары, шулай ук «Кызыл Кармыш-Иваново», «Олы Күлбаш-Бишнә – Кызыл Кармыш», «Бишнә – Рус-Мари Кавалы», «Рус-Мари Кавалы авылына керү юлы», «Гремячий Ключ авылына керү юлы», «Гремячий Ключ – Шигали», «Бишнә – Рус-Мари Кавалы -Берновые Кавали», «Иваново-Кызыл-Октябрь урманчылыгы» жирле әһәмияттәге юллар уза.

24.11. Аэродром яны территорияләре

Аэродром яны территорияләре - ул жир яисә су өслегенә аэродромга яқын урыны, аның чикләрендә территориянең махсус шартлары булган зона билгеләнә. Аэродром яны территориясе Россия Федерациясе субъектының территориаль планлаштыру схемасында күрсәтелергә тиеш.

Аэродром яны территориясе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән федераль башкарма хакимият органы акты белән һава суднолары очышларының иминлеген тәмин итү, аэропортны перспективалы үстерү һәм аэродром жиһазларының һәм һава суднолары очышларының кеше сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын булдырмау максатларында, әлеге Кодекс, жир законнары, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар нигезендә, халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәмин итү өлкәсендәге законнар таләпләрен исәпкә алып билгеләнә.

Аэродром яны территориясе территорияләрне куллануның аерым шартлары булган зона булып тора.

Аэродром яны территориясендә күчмәсез милек объектларын куллануны һәм эшчәнлекне гамәлгә ашыруны чикләү билгеләнгән түбәндәге ярдәмче зоналар бар:

1) һава хәрәкәтен һәм һава транспортын оештыру һәм аңа хезмәт күрсәтү, һава судноларының очышы, утырту, рульләү һәм стоянкаларын туктауны тәэмин итү өчен билгеләнмәгән объектларны урнаштыру тыела торган беренче ярдәмче зона;

2) пассажирларга хезмәт күрсәтү һәм багаж, йөк һәм почта эшкәртү, һава судноларына хезмәт күрсәтү, авиация ягулыгын саклау һәм һава судноларына ягулык салу, энергия белән тәэмин итүне тәэмин итү өчен билгеләнмәгән объектларны, шулай ук аэропорт инфраструктурасына карамаган объектларны урнаштыру тыела торган икенче ярдәмче зона;

3) тиешле аэродром яны территориясен билгеләгәндә биеклеге Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән чикләүләрдән артып киткән объектларны урнаштыру тыела торган өченче ярдәмче зона;

4) һава хәрәкәтен оештыру өчен билгеләнгән һәм беренче зонадан читтә урнашкан һава хәрәкәтенә хезмәт күрсәтү, навигация, утырту һәм элемент чаралары һәм системаларының җир өсте объектлары эшендә комачаулык тудыручы объектларны урнаштыру тыела торган дүртенче ярдәмче зона;

5) эшчәнлеге һава суднолары очышларының иминлегенә йогынты ясарга мөмкин булган куркыныч җитештерү объектларын урнаштыру тыела торган бишенче ярдәмче зона;

6) кошларны җәлеп итүгә һәм күпләп туплауга ярдәм итә торган объектлар урнаштыру тыела торган алтынчы ярдәмче зона;

7) тискәре физик йогынтыны булдырмау максатларында, әлеге статьяның нигезләмәләрен исәпкә алып, җир законнары нигезендә билгеләнгән җир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү исемлеге билгеләнә торган жиденче ярдәмче зона. Шулай ук вакытта күрсәтелгән тискәре физик йогынты дигәндә һава судноларының очышлары белән бәйләү рәвештә барлыкка килә торган тавышның эквивалент дәрәжәсенә санитар-эпидемиологик таләпләргә туры килмәвә аңлашыла. Жиденче ярдәмче зонага элгүче барлык корылмаларны килештерергә һәм санитар-эпидемиологик бәяләмә алырга кирәк.

Аэропорт янындагы территориянең жиденче ярдәмче зонасында капитал төзелеш объектларының аерым төрләрен төзүне, реконструкцияләүне, эксплуатацияләүне тыюны күздә тоткан җир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү исемлеге, мондый төр объектларны төзгәндә, реконструкцияләгәндә, эксплуатацияләгәндә тискәре физик йогынтыны кисәтү һәм (яисә) бетерү чараларын куллану мөмкинлеген исәпкә алып һәм санитар-эпидемиологик таләпләр нигезендә үткәрелгән, кеше сәламәтлеге өчен куркынычларны исәпләү һәм бәяләү нәтиҗәләре буенча гамәлгә ашырыла.

Аэродром яны территориясе турындагы нигезләмә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан раслана. Күрсәтелгән нигезләмә белән җир законнары нигезендә аэродром яны территориясен билгеләүнең дәүләт авиациясе, эксперименталь авиация һава судноларының очышларын башкаруга бәйләү үзгәртелгән билгеләнергә мөмкин.

Аэродром корылмаларын төзү, реконструкцияләү максатларында архитектура-төзелеш проектлаштырганда, аэродром яны территориясен билгеләү турында Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы акт проекты аэродром корылмаларын төзүне гамәлгә ашыра торган төзүче тарафыннан эзерләнә. Күрсәтелгән акт проекты башкарма хакимиятнең федераль дәүләт санитар-эпидемиологик күзәтчелекне гамәлгә ашыручы федераль органының күрсәтелгән карар проектының халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге законнар таләпләренә туры килүе турында уңай санитар-эпидемиологик нәтиҗәсе булганда Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органы тарафыннан раслана. Күрсәтелгән акт проекты шулай ук территорияләре чикләрендә тулысынча яисә

өлешчә аэродром яны территориясе урнашкан Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органнары белән килештерелгә тиеш (күрсәтелгән акт проектының туры килүе, аэродром яны территориясендә ярдәмче зоналар бүлеп бирү, мондый ярдәмче зоналарда күчемсез мөлкәт объектларыннан файдалануны чикләүләр билгеләү һәм эшчәнлек алып бару өлешендә аэродром яны территориясе чикләре урнашу урынын тасвирлау һәм ярдәмче зоналарның аэродром яны территориясе, күчемсез мөлкәт объектларыннан файдалануга һәм эшчәнлекне гамәлгә ашыруга чикләүләр билгеләнә), күчемсез милек объектларыннан файдалануны һәм аэродром яны территориясендә билгеләнгән эшчәнлекне гамәлгә ашыруны чикләүгә бәйле рәвештә гражданнарга, юридик затларга һәм гавами-хокук берәмлекләренә кайтарылырга тиешле зыянның күләмен исәпләгән аэродром яны территориясе тулысынча яисә өлешчә территориядә тулысынча яисә өлешчә урнашкан муниципаль берәмлекләренәң жирле үзидарә вәкаләтле органнары бәяләмәләрен исәпкә алып. Күрсәтелгән акт проекты килештерү яисә аны килештерүдән баш тарту Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органына күрсәтелгән акт проекты кергән көннән алып утыз көн эчендә Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән федераль башкарма хакимият органнарына тапшырылырга тиеш. Күрсәтелгән акт проекты килештерелмәгәндә яисә аны килештерүдән баш тарту, билгеләнгән вакытта тапшырылмаган очракта, күрсәтелгән акт проекты килештерелгән дип санала. Күрсәтелгән акт проекты килештергәндә Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органнары һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән федераль башкарма хакимият органнары арасында килеп чыга торган каршылыкларны хәл итү тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан раслана.

Россия Федерациясенең расланган территориаль планлаштыру документларында һәм территорияне планлаштыру документларында аэродромны перспективалы үстерү максатларында һава транспорты инфраструктурасы объектларын төзү, реконструкцияләү, шул исәптән аэродромның очып китү-утыру полосаларын төзү, реконструкцияләү чаралары каралган очракта, аэродром яны территориясе, аэродром яны территориясенең жиденче ярдәмче зонасын да кертеп, шундый төзелеш, реконструкция исәпкә алып билгеләнә . Аэродромның очып китү-утырту полосалары саны артуга һәм (яисә) аэродромның гамәлдәге очып китү-утырту полосалары реконструкцияләнүгә бәйле рәвештә гражданнарга һәм юридик затларга, аларның жир кишәрлекләренә һәм (яисә) аларда урнашкан күчемсез мөлкәт объектларына хокуклары чикләнгәндә барлыкка килә торган зыяннар, жир законнары нигезендә капланырга тиеш.

Бергәләп урнашу аэродромына яисә бергәләп файдалану аэродромына карата аэродром яны территориясен билгеләү турындагы карар, аэродромда бергәләп урнашу рөхсәт ителгән яисә аэродромнан бергәләп файдалануны гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органнары белән килештереп, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органы тарафыннан раслана.

Жирлек, шәһәр округы, авыллар арасындагы территориядә жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә рөхсәт ителгән күчемсез милек объектларыннан файдалануга һәм эшчәнлек алып баруга аэродром яны территориясендә билгеләнгән чикләүләргә бозулар ачыкланган очракта, гражданлык авиациясе аэродромы операторы яки эксперименталь авиация аэродромын эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы оешма, яисә дәүләт авиациясе аэродромы карамагында булган федераль башкарма хакимият органы тарафыннан вәкаләтле вәкил, күчемсез милек объектларыннан файдалануга һәм эшчәнлекне гамәлгә ашыруга аэродром яны территориясендә билгеләнгән чикләүләргә бозу

турында бәяләмә эзерләргә һәм аны Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органына жиберергә бурычлы.

Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органы күчемсез мөлкәт объектларыннан файдалануга һәм эшчәнлекне гамәлгә ашыруга аэродром яны территориясендә билгеләнгән чикләүләрне бозу турында бәяләмә кәргән кәңнән алып ун кәң эчендә, тиешле муниципаль берәмлекнең жириле үзидарә органына жирилек, шәһәр округы, авыллар арасындагы территориядә жириден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә рәхсәт ителгән күчемсез милек объектларыннан файдалануга һәм эшчәнлек алып баруга аэродром яны территориясендә билгеләнгән чикләүләрне бозуларны бетерү, шул исәптән үз белдеге белән төзелгән корылманы жириерү турында күрсәтмә жиберергә тиеш. Күрсәтелгән күрсәтмәгә муниципаль берәмлекнең жириле үзидарә органы тарафыннан суд тәртибендә шикаять бирелергә мөмкин.

Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләт бирелгән федераль башкарма хакимият органы территориясендә тиешле муниципаль берәмлек урнашкан Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең югары башкарма органына жирилек, шәһәр округы, авыллар арасындагы территориядә жириден файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә рәхсәт ителгән күчемсез милек объектларыннан файдалануга һәм эшчәнлек алып баруга аэродром яны территориясендә билгеләнгән чикләүләрне бозу турында хәбәр итәргә тиеш.

Аэродром корылмаларын төзүне гамәлгә ашыра торган төзүче гражданның, юридик затларга һәм гавами-хокукый берәмлекләргә аэродром янындагы территориядә күчемсез милек объектларыннан файдалануга һәм эшчәнлекне гамәлгә ашыруга чикләүләр кертелүгә бәйле рәвештә китерелгән зыяны каплый.

Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирилеге» муниципаль берәмлеге территориясе тулысынча «Туполев» ГАЖ филиалы – С.П.Горбунов исемдәге Казан авиация заводының «Казан-Борисоглебское» аэропорты һәм «Казан - Юдино» вертодромының аэродром территорияләре чикләрендә, шулай ук өлешчә зоналарда күрсәтелгән аэродром һәм вертодром контроль нокталарыннан 15-чакрым ераклыкта урнашкан. Күрсәтелгән зонада, әгәр аларның чын биекlege 12 м дан артса, объектлар һәм азык-төлек продуктлары житештерүгә бәйле объектлар төзү тыела.

Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирилеге» муниципаль берәмлеге территориясендә урнашкан аэродром яны территорияләре

№	Объект исеме	Саклау зонасы исеме	Саклау зонасы күләме, м	ЕГРНдагы чикләү турындагы белешмәләр	Нигезләү (норматив документлар)
1	Казан (Борисоглебское) эксперименталь авиациясенең аэродром яны территориясе	аэродром яны территорияләре	16:00-6.4177		Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2017 елның 02 декабрендәге «Аэродром яны территориясе турындагы нигезләмәне һәм Россия Федерациясе субъектлары

2	Казан (Борисоглебско е) эксперименталь авиациясе аэродром яны территориясе 3 нче ярдәмче зонасы	аэродром яны территориялә ре	16:00-6.4178	дәүләт һәм югары башкарма органны, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән федераль башкарма хакимият органны һәм кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт арасында аэродром яны территориясен билгеләү турындагы акт проектын килештергәндә һәм аэродром яны территориясен өз жиденче ярдәмче зонасы чикләрен билгеләгәндә килеп чыга торган каршылыкларны хәл итү кагыйдәләрен раслау хакында» (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)1460 номерлы карамы «Россия Федерациясе Һава кодексы» 19.03.1997 №60-ФЗ (14.03.2022 ред.) (үзг. һәм өст., 01.09.2022 елдан үз көченә көрә)
3	Казан (Борисоглебско е) эксперименталь авиациясе аэродром яны территориясе 4 нче аэродром яны территориясе	аэродром яны территориялә ре	16:00-6.4179	
4	Казан (Борисоглебско е) эксперименталь авиациясе аэродром яны территориясе 6 нчы аэродром яны территориясе	аэродром яны территориялә ре	16:00-6.4182	

Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә аэродром яны территорияләреннән файдалану регламентлары

№	Саклау зонасы исеме	Саклау зонасыннан файдалануның хокукый режимы	Дәлилләү (норматив документлар)
---	---------------------	---	---------------------------------

1	Аэродром яны территорияләре	<p>3 нче ярдәмче зона биеклеге 150 м дан артып киткән объектларны урнаштыру тыела (221,41 м тамгасы);</p> <p>4 нче ярдәмче зона һава хәрәкәтен оештыру өчен билгеләнгән чаралар һәм һава хәрәкәтенә хезмәт күрсәтү системалары эшендә киртәләр тудыручы объектларны урнаштыру, навигация, утырту һәм элемтә урнаштыру тыела. Төзелешнең максималь биеклеге 140,2-202,2 м.</p> <p>6 нчы ярдәмче зона Кошларның күпләп жыелуын жөлеп итүгә китерә торган объектларны урнаштыру тыела.</p>	<p>«Россия Федерациясе һава кодексы» 19.03.1997 №60-ФЗ (14.03.2022 ред.) (үзг. һәм өст., 01.09.2022 елдан үз көченә керә), Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2017 елның 02 декабрендәге «Аэродром яны территориясе турындагы нигезләмәне һәм Россия Федерациясе субъектлары дәүләт хакимиятенең югары башкарма органнары, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән федераль башкарма хакимият органнары һәм кулланучылар хокукларын яклау һәм кеше иминлеге өлкәсендә күзәтчелек буенча федераль хезмәт арасында аэродром яны территориясен билгеләү турындагы акт проектын килештергәндә һәм аэродром яны территориясенең жиденче ярдәмче зонасы чикләрен билгеләгәндә килеп чыга торган каршылыкларны хәл итү кагыйдәләрен раслау хакында» (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән)1460 номерлы карары</p>
---	-----------------------------	---	---

24.12 Металл булмаган файдалы казылмалар ятмалары

Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә түбәндәгеләр урнашкан:

- Рус - Мари Кавалы авылыннан 1,2-2,2 км көньяк-көнчыгыштарак файдалы казылмалар табу һәм чыгару максаты белән, «Кавалы известьташ ятмасы» ЖЧЖ (ИНН 1655389100), ТАТ ЗЛД 01853 сериясе лицензиясе нигезендә файдалануга тапшырылган Кавалы известьташ ятмасы (Көнъяк блогы). 21.12.2017 дән 31.12.2122 гә кадәр Горноотводый акт № №794/1501 Лицензиянең гамәлдән чыгу вакыты - 31.12.2122.

- Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының « Татарстан Республикасы Экология һәм табигать ресурслары министрлыгының 2021 елның 1 сентябрендәге 949-п номерлы боерыгы белән расланган, Татарстан Республикасы буенча җирле әһәмияттәге жир асты байлыклары исемлегенә 1 нче өстәмәне раслау турында» 2021 елның 11 ноябрендәге 1226-п боерыгы белән җирле

әһәмияттәге җир асты байлықлары исемлеге составына кертелгән «Шигалинская-2» җир асты байлықлары кишәрлеге (ком)

Авил җирлеге территориясе астында җир асты байлықларында урнашкан расланган запаслары белән җир асты суларының чыганақлары турында мәғлүмат түбәнге таблицада бирелгән.

Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авил җирлеге» муниципаль берәмлеге чикләрендә җир асты суларын тоту урыннары

№	Чыганақ	Эксплуатация запаслары: категория, мең м3/тәүлек				беркетмә № , дата һәм раслау инстанциясе
		А	В	С1	С2	
1	Җир асты төче суларының Светлоозерск чыганагы			1.5		№554-К3 23.03.2023 Приволжскнедра
2	Җир асты төче суларының Шигали чыганагы			0.384		№ 815-ПВ/2022 26.05.2022 ТР МЭПР
3	Семиозерское җир асты суларының төче чыганагы		0.2			ТР буенча №212/2012, 15.10.2012 ТКЗ

“Җир асты байлықлары турында” 1992 елның 21 февралендәге 2395-І номерлы Россия Федерациясе Законының 7 статьясында каралганча файдалы казылмалар чыгару, файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган җир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү өчен җир асты байлықларыннан файдалануга лицензия нигезендә, шулай ук кулланучыга минераль чималны разведкалаганда һәм чыгарганда продукцияне бүлү турындагы килешү нигезендә җир асты байлықлары кишәрлеге тау катламы - җир асты байлықларының геометрлаштырылган блогы рәвешендә бирелә.

Тау биләмәсенең чикләрен билгеләгәндә файдалы казылмалар ятмаларының пространство контурлары, җир асты корылмаларын төзү һәм эксплуатацияләү участогының торышы, тау һәм шартлату эшләрен имин алып бару чикләре, тау токимнарының зарарлы йогынтысыннан саклау зоналары, тау токимнарын хәрәкәтләндерү зоналары, табигать объектлары, биналар һәм корылмалары астында саклау тигезлекләре контурлары, карьер һәм кисемтәләр бортлары төрлеләге һәм җир асты байлықларының, җир асты байлықларын геологик өйрәнү һәм җир асты өслегенең торышына йогынты ясыя торган башка факторлар исәпкә алына.

Җир асты байлықларының аерым участокларыннан файдалану ил оборонасын һәм дәүләт иминлеген тәэмин итү, җир асты байлықларыннан нәтижәле файдалану һәм аларны саклау, әйләнә-тирә мохитне саклау максатларында чикләнергә яисә тыелырга мөмкин. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган торак пунктлар һәм зоналар территорияләрендә җир асты байлықларыннан файдалану, әгәр бу файдалану халыкның гомере һәм сәламәтлеге иминлегенә, әйләнә-тирә мохитне саклауга, биналарның һәм корылмаларның, шул исәптән тау калдыкларының, бораулау скважиналарының һәм җир асты байлықларыннан файдалануга бәйле башка корылмаларның сакланышына куркыныч тудырырга мөмкин булса, чикләнергә яисә тыелырга мөмкин. Махсус сакланылучы табигать территорияләрендә җир асты байлықларыннан файдалану аларның территорияләрен махсус саклау режимы нигезендә гамәлгә ашырыла («Җир асты байлықлары турында» РФ Законының 8 статьясы).

Күрсәтелгән Федераль законның 22 статьясы нигезендә жир асты байлыкларыннан файдаланучы үзенә бирелгән тау бүлү чикләрендә файдалы казылмалар ятмалары майданнарын төзүне чикләргә хокуклы. Кулланучы жир асты байлыкларыннан файдалануга бәйле эшләрне имин алып бару өчен ; жир асты байлыкларын, атмосфера һавасын, жирләрне, урманнарын, су объектларын, жир асты байлыкларыннан файдалануга бәйле эшләрнең зарарлы йогынтысыннан биналарны һәм корылмаларны саклау шартларын регламентлаучы билгеләнгән тәртиптә расланган стандартларны үтәү; шулай ук жир кишәрлекләрен һәм жир асты байлыкларыннан файдаланганда бозылган башка табигать объектларын алга таба куллану өчен яраклы хәлгә китерү өчен җавап бирә.

«Жир асты байлыклары турында» Россия Федерациясә Законының 25 статьясы нигезендә файдалы казылмалар ятмалары булган майданнарда төзү, шулай ук жир асты корылмалары урнашкан урыннарда жир асты байлыкларының дәүләт фонды яисә аның территориаль органнары һәм дәүләт тау күзәтчеләге органнары рәхсәте белән бары тик файдалы казылмалар алу мөмкинлеген тәмин итү яисә төзелешнең икътисадый максатка ярашлы булуын дәлилләү шарты белән генә рәхсәт ителә.

Файдалы казылмалар ятмалары майданнарын үз белдеге белән кору башкарылган чыгымнарын һәм территорияне рекултивацияләү һәм төзелгән объектларны демонтажлау чыгымнарын капламыйча туктатыла.

“Жир асты байлыклары турында” 1992 елның 21 февралендәге 2395-І номерлы Россия Федерациясә Законы нигезендә файдалы казылмалар ятмалары майданнарында төзү жир асты байлыкларыннан файдаланучы һәм жир асты байлыкларының дәүләт фонды белән идарә итүнең территориаль органы белән килештерелгә тиеш.

25 статья. Махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү

Махсус сакланыла торган табигать территорияләре чикләрендә жир кишәрлекләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү «Махсус сакланылыла торган табигать территорияләре турында» 1995 елның 14 мартындагы 33-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә регламентлаштырыла.

Жирлек территориясендә махсус сакланыла торган табигать территорияләре юк.

26 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча жир кишәрлекләрен һәм капитал төзелеш объектларын куллануны чикләү

Мәдәни мирас объектларын саклау 2002 елның 25 июнендәге «Россия Федерациясә халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни ядкарьләре) турында» 73-ФЗ номерлы федераль закон, 2005 елның 01 апрелендәге «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка норматив хокукый актлар таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары мәдәни мирас объектларын саклауны тәмин итү максатларында билгеләнә.

Саклау зоналары чикләре мәдәни мирас объектларын саклау зоналары проекты белән билгеләнә, ул күрсәтелгән зоналарда урнашкан мәдәни мирас объектларының проектлаштырыла торган зоналары һәм территорияләре чикләре тасвирламасын, әлегә зоналар чикләрендә жирләрдән файдалану режимнары һәм шәһәр төзелеше регламентлары проектларын үз эченә алган текст рәвешендәге һәм карта (схема) рәвешендәге документациядән тора.

Саклау зоналары проектларын эшләү, саклау зоналары чикләрендә территориядән файдалану режимнарын билгеләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау зоналары турындагы нигезләмәне раслау турында» 2015 елның 12 сентябрдәге 972 номерлы карары, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 01 апрелдәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы һәм башка норматив хокукый актлар белән җайга салына.

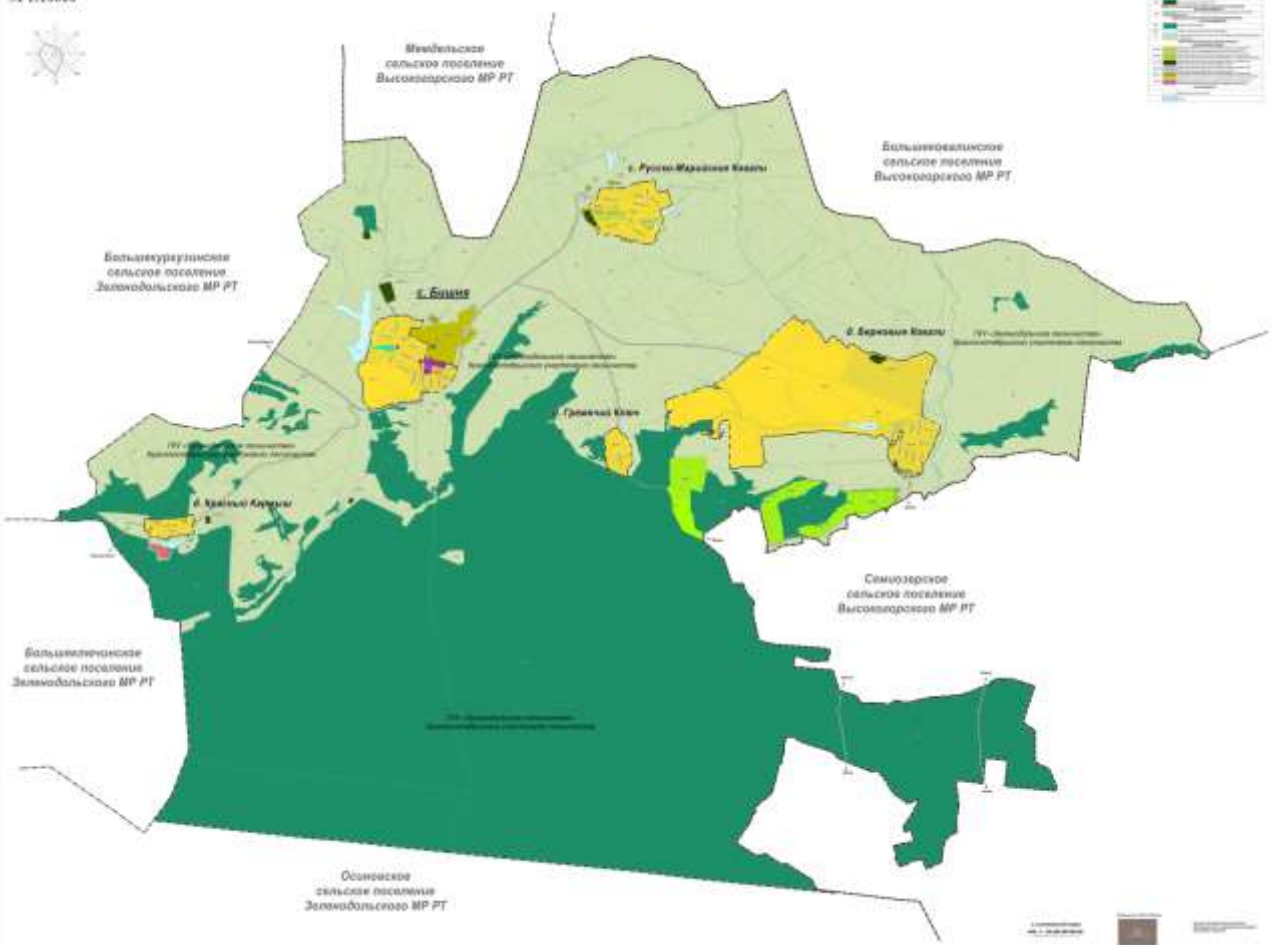
Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә мәдәни мирас объектларын саклау зоналарының расланган проектлары юк.

IX БҮЛЕК. Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең рөхсәт ителә торган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре

Территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең рөхсәт ителә торган минималь дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсенең исәп күрсәткечләре (алга таба - исәп күрсәткечләре) шәһәр төзелеше регламенты составында шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә торган территория чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта күрсәтелә.

Чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләр Зеленодольск муниципаль районының «Бишнә авыл жирлегенә» муниципаль берәмлегенә чикләрендә билгеләнмәгән, шуңа күрә әлеге Кагыйдәләр материалларында күрсәтелмәде.

**ПРАВИЛА ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ И ЗАСТРОЙКИ
МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ "БИШИННИНСКОЕ СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ"
ВЕЛЕНОДЛЬСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
КАРТА ГРАДОСТРОИТЕЛЬНОГО ЗОНИРОВАНИЯ. ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЕ ЗОНЫ
М 1:10000**

**ПРАВИЛА ЗЕМЛЕПОЛЬЗОВАНИЯ И ЗАСТРОЙКИ
МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ "БИШИННСКОЕ СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ"
ЗЕЛЕНОДЬСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
КАРТА ГРАДОСТРОИТЕЛЬНЫХ ОГРАНИЧЕНИЙ. ЗОНЫ С ОСОБЫМИ УСЛОВИЯМИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕРРИТОРИИ
М 1:10000**

